ALMANACHAS

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO
GIMNAZIJA

1993/94 m.m.

KAUNO
TECHNOLOGIJOS
UNIVERSITETO
GIMNAZIJA

Almanachas

TURINYS

Penkeri metai akistatos 7

Ačiū, kad Jūs su mumis 8

**** (Aš gimiau, kad atėjęs tylėčiau...)* 9

**** (Vėjas...)* 10

**** (Kodėl gyvename šioj žemėj nuodėmingoj ?...)* 11

**** (Kažkas apsidžaugs dienos sulaukęs...)* 12

**** (Vasara...)* 15

**** (Balzgana tyluma...)* 16

Aš... (Nakties tyloje...) 17

Aš... (Aš noriu būt ir aš esu...) 18

Aš... (Neviltis, tuštuma, neapykanta...) 19

Aš nesu 20

Aš... (Saulė. Šviečia. Kaitina...) 21

Galva 22

"Įbesk kardą į sieną - sunaikinsi blogį pasaulyje !" 24

**** ("Pėsčias, lengva širdimi išeinu į vieškelį...")* 25

Smegenų lietus 27

**** (Aš padėjau knygą ant stalo...)* 28

XX a. "bepročiai" 31

Dvidešimto amžiaus "bepročiai" 33

**** (Labas !...)* 36

**** (Kai buvau mažas...)* 38

Pamiršk 41

Melancholijos regėjimas 42

**** (Drėgna virš...)* 42

Lietų 43

**** (Subtilus ir elegantiškas lietutis...)* 43

**** (Topazinių akių naktis...)* 44

Išvargusioje scenoje 44

*** (Princai būna maži...) 45
Natura morte 45
Kliedesys iš pirmo žvilgsnio 46
*** (Maža baisi tragedija...) 46
Vakaro pasaka 47
Daina apie traukinį 47
Lopšinė 48
*** (Mėnulis modernistas...) 48
*** (Liūdnoji mano gentie...) 49
Džiaugsmo tema A 50
Apie geismus, aistras ir ūpus 50
*** (Ar priimtum, Jėzau tryliktu mane ?...) 51
*** (liepų kvapas alėjoje gelsvas...) 51
Strazdeliui 52
Mažytis buvimas 52
*** (...prie Marmurinių Kolonų šaltinio...) 52
*** (svaigus Jūsų lūpų purpuras...) 53
Absurdo matymas 53
*** (tamsi tyla užgėlė siaubo riksmą...) 53
*** (rojaus paukščiai, tyliai atplasnoję...) 54
*** (švelniai almančioj vėsoj užsninga...) 54
Norai 54
Legenda A 55
Legenda B 55
Dialogas su brūkšniais 55
Kalėdaičio trupinio ilgesys 56
Pradedančiojo eretiko priekaištai gyvenimui 56
*** (Nors aš per sausas sąžinės graužimui...) 57
*** (Kai saulę trys vėjai paniurę sudrasko...) 57
Trapusis gluosnis 58
*** (Nuo veidrodžio dvelkia siaubu...) 58
Neužbaigti žaidimai 59

Ištikimybė 60
**** (O gruodas griežia graudžią gaidą...)* 60
Nuotaikų spalvos 61
**** (Bažnyčios rausvos plytos...)* 62
**** (Auksinis Dievas...)* 62
Nežinau... 63
Apgaulė 63
Amžinybės klausimai 64
Šiaip sau 65
Iš filosofinių užrašų 67
Kai jis išeis 68
Neišsiųstas laiškas 68
Mano mintys, perskaičius R.M.Rilkės eilėraščius 69
**** (Akis atmerkti...)* 70
**** (Arkliukas vienas kalnuose bėgiojo...)* 70
D. 71
**** (Gražu kai nori...)* 72
**** (Iškrito sniegas...)* 72
**** (Juk tai nereiškia...)* 73
**** (Keistai atrodo gyvas...)* 73
**** (Kreivu žvilgsniu...)* 73
**** (Man daug nebereikia...)* 74
**** (Mintis - slogi...)* 74
Netikras sonetas 78
**** (Praraskit...)* 78
**** (Praplėškim krūtines...)* 79
**** (Žodžius prigirdysiu natų...)* 79
**** (Sukrėtęs...)* 80
Myliu 81
Labanakt ! 82
Lapai 85
Pasmerktas vienatvei 86

Rudens pavakarys 86
*** (*Man tavo ašaros...*) 89
*** (*Čia išėjimo nėra...*) 89
*** (*Kulka pataikė jam...*) 91
*** (*Aš neišliksiu čia - nes neturiu jėgų...*) 91
*** (*Čia mes visi...*) 92
*** (*Mes esam...*) 92
*** (*Beformės lūpos...*) 93
*** (*Aš gyvenu šiandiena...*) 93
*** (*Ant ledinio aukuro akmens...*) 94
*** (*Po truputį gęsta akys...*) 94
Lietus 95
Žmogui 97
Beprasmybė 98
Išsiskyrimas 99
Gyvenu 100
Be vilties 101
Gyvenimas 101
Bala žino 102
Šienpjoviai 103
*** (*užaugs jausmai medžiais dideliais...*) 104
Lietaus pirmadienis 105
Svetimame sapne 105
Mėnulio broliui 106
Post scriptum 106
Naujieji metai 107
Išeinantys sugrįžta 108

Gyvenimo esmė - žaidimas,
kurio prasmė - meilė,
o tikslas - laimė.

Penkeri metai akistatos

Du metus mes įrodinėjome, kad reikia universitetinės mokyklos gabiems ir darbštiems moksleiviams. 1989 metų rugsėjo pirmąją Lietuvoje atsirado Eksperimentinė vidurinė mokykla, kurią po pusantrų metų pavadinome Kauno technologijos universiteto Gimnazija. Buvome ir esame unikalūs, pirmieji tokie Lietuvoje, o gal ir apskritai... Buvome ir esame daugiau barami ir peikiami, negu giriami, bet patrauklūs tiems, kuriems gyvename. Buvo ir yra stebinčių, kada suklupsime, buvo ir yra tylią blokadą mums paskelbusių.

Bet būtų pralaimėjęs buvęs dekanas, kuris siūlė lažybas, kad po dviejų metų žlugsime. Nebe dekanas ir buvęs rūmų šeimininkas, atkakliai dėl Gimnazijos teritorijos sumažinimo kovojęs. Neteisus ir trečiasis buvęs dekanas, kuris kaltino mus "jurtų sistemą" diegiant. Atseit, paimame vaikus iš šeimų taip, kaip šiaurėje iš jurtų vaikus surenka ir vos ne prievarta mokytis išveža. Kažin, ar gailisi iš toliau į Gimnaziją atvykę, jos mokslo pirmūnais, olimpiadų, Vasario 16-osios premijos laureatais buvę bei kitaip Gimnazijai nusipelnę, o dabar sėkmingai studijuojantys Gediminas Žemgulis (KTU), Žaimantas Vaitiekūnas (KTU), Aurelijus Dabušinskas (VU), Liana Vengalytė (LŽŪA), Jurgita Steponavičiūtė (VU), Eugenijus Antanaitis (JAV), Tomas Bučas (Švedija) ir dar kelios dešimtys "iš jurtų paimtųjų".

Gimnazijai tiktų Vilniaus universiteto devizas "Hinc itur ad astra" - "Iš čia kylama į žvaigždes". Todėl tenepyksta mūsų oponentai, jei mes atkakliai už savo vietą po saule kovojame. Per penkerius metus pasikeitė trys Švietimo ministrai, bent penki jų pavaduotojai, trys miesto švietimo vadovai, du universiteto rektoriai, bene penki prorektoriai. Kas būtų likę iš Gimnazijos, jei visų jų patarimų ir reikalavimų - kartais aiškiai ne geranoriškų - būtume klausę? Bet mes atidžiai įsiklausome į mūsų bičiulių, rėmėjų, mokytojų ir moksleivių pastabas, patarimus. Žinome svarbiausiąją savo problemą - geriems mokiniams reikia gerų mokytojų. Deja, ateina, sužiba kaip žvaigždės ir išeina puikūs mokytojai Birutė Vosylienė, Audronė Lašienė, Vida Jurkienė, Sigita Dijokienė, Vilmantė Liubinienė, Zita Žulkutė, Vygandas Čirica, Edvardas Šiūša, Raimondas Baltrušaitis. Ką gali jiems pasiūlyti Gimnazija, jei Lietuvos vyriausybei, Lietuvos visuomenei tai nerūpi?

Gyvename viltimi, kol išeinančius pakeičia ateinantys, kol lieka stiprus mokytojų ir moksleivių branduolys. Gyvename viltimi, kad abiturientai Lina ir Marijus, Žilvinas, Nerijus ir Ernestas, vienuoliktokai Tomas, Audrius, Eduardas, Henrikas, Milda, Andrius (o, jų daug!), dešimtokai Audrius ir Giedrius, Arūnas ir Nerijus, kitos kylančios žvaigždės ir visi Gimnazijos "eiliniai" nebus blogiau paruošti studijoms ir gyvenimui, negu pirmųjų dviejų laidų absolventai.

Mes vis daugiau matome ir vis labiau matomi. Per penkerius metus nesukrovėme turtų, bet ne vienas mokytojas ir moksleivis žengė žingsnį link nemirtingumo. Nes išliksime tik tuose, su kuriais buvome. Garbinga išlikti pirmosios pokario Lietuvos Gimnazijos žmonėse.

Gimnazijos direktorius Bronislovas Burgis

Ačiū, kad Jūs su mumis

Mūsų rėmėjai turi prilygti mums, o mes turime būti verti rėmėjų. Ši knygelė nutiesia tiltus net su amžinybėn nutolusiais puikiais žmonėmis. Čia nuostabus Žemės sūnus Simas Černauskas, smėlio kalnely netoli Priekulės besiilsintis. Čia Gintaras, kurio protu, širdim, meile paženklintas gyvenimas nutrūko anksti. Bet meilės negalima užkasti, gyvieji ją neša gyviesiems. Dabar su mumis mieloji Anna ir jos vaikai: nuoširdumą paveldėjusi Jorinda, darbštusis, visiems padėti pasirengęs Arūnas, veržlusis Vasario 16-osios Gimnazijos moksleivis Rolandas. Mes kaip ir tu, Rolandai, nuolat skrydyje, nuolat šuolyje (Rolando šuolis į aukštį per du metrus; ūgis 178 cm). Tu "peršoki" mašina kelias Europos valstybes ir stabteli, įdėmiai įsiklausai - čia kuriama Lietuvos ateitis, čia reikia padėti.

Ir jūs patys atsilyginate sau.

Jūsų Bronius Burgis

***

Aš gimiau, kad atėjęs tylėčiau,
Kad manųjų akių tamsioje gelmėje
Visas sielvartas, skausmas jūsų slypėtų,
Susirinkęs sunkiam kelyje,

Kuris veda į... nieką,
Ir todėl aš esu nebylus.
Susiradę savąjį dievą
Ir palaiminę savo takus,

Jūs užmiršote tuos, kurie tyli,
Jūs neieškot esmės jų akių gelmėje.
Su triukšminga minia vėl keliaujate niekur
Ir vėl mirštate savo beprasmiam skausme.

Aš gimiau, kad atėjęs tylėčiau,
Kad manųjų akių tamsioje gelmėje
Didis sielvartas, skausmas slypėtų
Dėl beprasmių klaidų būties kelyje.

Gintaras

***

Vėjas. Pušys senos. Žievė atšerpetojus. Tvora. Šalta labai. Tvaikas ledinis. Vartai girgžt. Stop, kur vėjas. Slegia, labai sle... ***Ona Švedienė 1915 - 1987****... gia. prisloškia prie žemės. Jaučiuosi lyg skruzdėlė ant žemės. Sun...* ***Jonas Mažerskis 1917 - 1981****.. ku įkvėpti.* ***Kristina Jovaišaitė 1913 - 1986.***

Debesys žemi žemi ranka pasiek... ***Konstantinas Šulckis 1907 - 1984****... čiau jei didelis būčiau.*

Aplink vien datos. Ir visos poromis. Kaip alfa ir omega, pradžia čia, pabaiga čia... ***Светлана Майкова 1926 - 1988****. Aš. Kur mano alfa, kur omega? Mano abėcėlės niekas nežino ir gerai. Bet ir joje yra alfa, vadinasi bus ir omega.*

Sigis Laužeckas, 11c kl.

***

Kodėl gyvename šioj žemėj nuodėmingoj?
Kad kapą gražų žmonės mums supiltų?
Kad jįjį puoštų gėlės, kai nūnai -
Visai šalia - nežinomi ar užmiršti kapai?
Kad kartais žmonės prisimintų mus,
Kartu užmiršdami gyvus,
Kuriems numirus jie gedės ir
Juodą rūbą vėl dėvės?
Kad jie minėtų mus vardu didžiu?
Kad kartais šauktų, jog tikiu, tikiu...
Bet laikas eina, jo nesustabdysi,
Žmonėms savų minčių neišsakysi,
Ir bus tokia diena ateityje,
Kai tavo vietą jų atmintyje
Pakeis kiti - labiau patyrę,
Daugiau naudos padarę vyrai.
Nepyki ant pasaulio tu tada,
Nes yr sena, gera tiesa:
Gero, kad ir po truputį,
Kiekvienam juk turi kliūti.

1993 11 17
Audronė Petrauskaitė, 12a kl.

***

Kažkas apsidžiaugs dienos sulaukęs,
Kažkam ryte nesibaigs naktis...

Iš Čia nueisime Ten. Ir bus galima pasakyti: "Finita la commedia".

"Milijonai vokiečių turės pasitikrinti, ar neužsikrėtę AIDS" mirga laikraščių antraštėse. Kažkas, siekdamas didesnio pelno, AIDS sergančių žmonių kraują pradėjo pardavinėti tarptautinėje rinkoje. Vienu žodžiu, žmogus atsigauna po operacijos ir sužino, kad serga AIDS. O radijuje skamba: "Jie susipažino Bare. Išgėrė po kokteilį, pašoko. Paskui jis pakvietė ją į svečius. Ji nebuvo priešiškai nusiteikusi. <...> Naudokitės prezervatyvais. Nepalikite AIDS nė mažiausio šanso." Kažkoks absurdas.

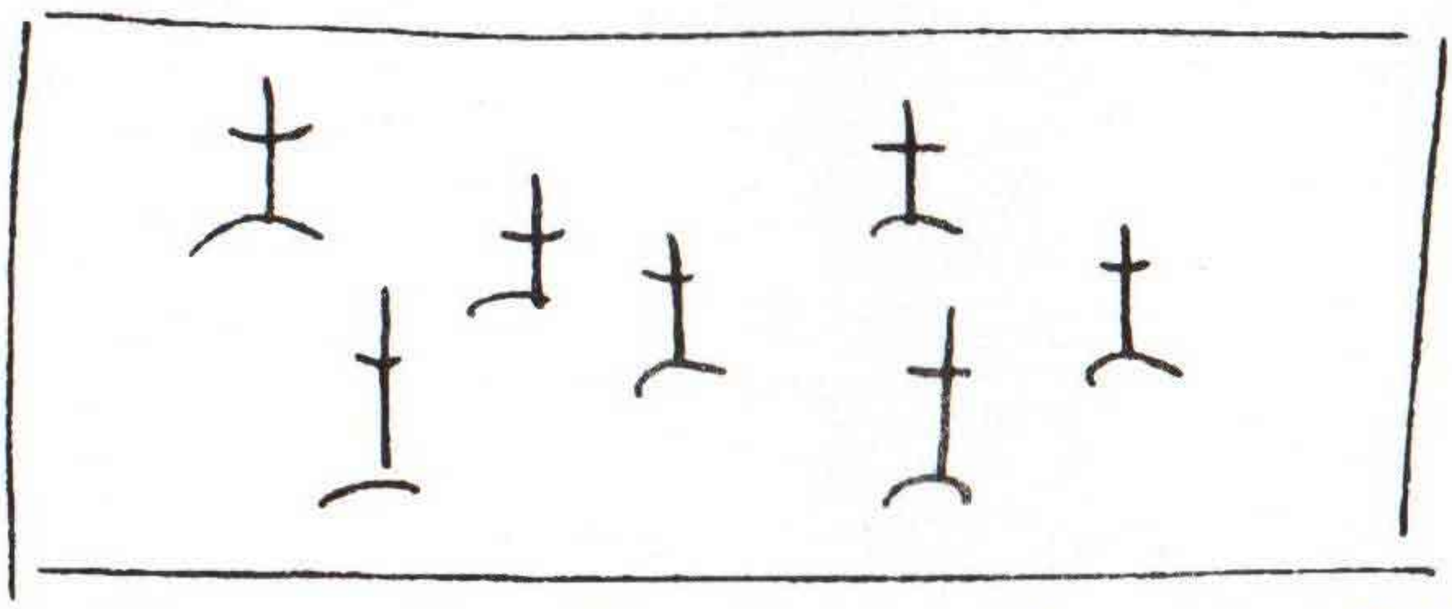
Nuo seno Lietuvoje švenčiamos Ilgės. Yra daug visokių apeigų, papročių. Aš nesiruošiu į juos gilintis. Tačiau negaliu pamiršti maldos Keliui: "Būk pasveikintas, Keleli, tegu tau bus smagu su mumis! Vesk mus rudenėjančiais laukais į kalnelį, kur amžiams nurimę ilsisi mūsų protėvių širdys."

Kas tas "kelelis"? Gal tai gyvenimo kelias, kuriame daug kryžkelių, bet galutinis tikslas vienas?

Našlaitė panaši į kačiuką. Kačiuko snukutį. Ir ji visai nėra liūdna. O žmonės ją sodina kapinėse. Nes ji yra našlaitė.

Akmenys. Kodėl nebūna spalvotų akmenų? O beje, tai ir ne akmenys. Tai kažkokios plokščios, kampuotos akmenų parodijos.

Prisimenu, kaip vaikų darželyje auklėtoja liepė piešti kapines. Ir vaikai nepiešė akmeninių paminklų, gėlių. Jie piešė kryžius.

Kodėl visi pasirinko tokį paprastą, o kartu ir subtilų variantą, kodėl nepiešė taip, kaip yra iš tikrųjų?

Niekad negalvoju apie mirtį. Meluoju. Galvoju, kai aplinkybės verčia.

Gyvenimas puikus, ir dabar reikia juo džiaugtis. Ne, aš nesakau "après nous le deluge" (po mūsų nors ir tvanas), kaip kad sakė Liudvikas XV. Man be galo įdomu, kas bus po manęs, kaip pasikeis pasaulis, kaip žmonės išspręs įvairias problemas, kokia lietuvių tautos ir visos žemės ateitis, ar pasitvirtins mano "prognozės". Tačiau manęs nedomina, kas bus su manimi, kur aš nueisiu. Aš nemėgstu pastoviai kalbėti apie tai, kad vis tiek kažkada mirsiu, kad gyvenimas trumpas ir galbūt beprasmis. Aš viską padarysiu, kad vieną kartą netektų sau pritaikyti žodžių: "Aš taip ilgai žudžiau save ir negalvojau, kad pavyks".

Aš pastoviai kartoju, kad gyvenimas puikus. Gal aš noriu tai sau įsiteigti?

Kas be ko, bet iš K.Kastanedos knygos "Nepažįstama tikrovė" man labiausiai "įstrigo" ši vieta: "...ištisas valandas už mūsų nesimatė jokios mašinos, bet štai netikėtai pasirodė šviesos ir jau kuris laikas mus vejasi automobilis.

Don Chuanas prunkštelėjo ir paklausė, ar aš tikrai įsitikinęs, kad tai - automobilis. Atsakiau, jog taip. Tada jis tarė, kad manasis nerimas liudija, jog aš pats jaučiu ten esant kažką tokio - kažką, kas yra daugiau už automobilį. Aš vis vien tvirtinau, kad man tai - automobilis, na, gal sunkvežimis.

- O kas dar ten gali būti? - garsiai paklausiau.

Don Chuano kamantinėjimas mane sukrėtė.

Jis pasisuko ir pažiūrėjo į mane, tada lėtai linktelėjo galva lyg rinkdamas žodžius.

- Tai - mirties šviesos, - ramiai tarė don Chuanas. - Mirtis užsideda jas lyg skrybėlę ir pasileidžia šuoliais. Kas šuolis ji vis arčiau ir arčiau mūsų.

Šaltis perbėgo nugara. Žvilgtelėjau veidrodėlin. Šviesų nesimatė.

Pasakiau, kad mašina turbūt sustojo arba išsuko iš kelio. Don Chuanas net nepažvelgė atgal. Jis pasirąžė ir nusižiovavo.

- Ne. Mirtis niekada nesustoja. Tik kartais ji užgesina savo šviesas."

1993 11 14
Sandra Vidauskaitė, 11c kl.

***

Vasara...
Ji praėjo, o mes likom
Maži, vargani, pasimetę.
Ieškojome medžio,
Tiesos,
Amžinybės,
Bet likome nieko nepešę.

Pamatėme gėlę,
Auksinį drugelį,
Sparnuotąjį paukštį
Ir mūro namus.
Norėjome visko -
Negavome nieko.
"Taip jiems ir reikia", -
Pasakytų kas nors.

1994 04 20
Sandra Vidauskaitė, 11c kl.

***

Balzgana tyluma. Žalios sienos.
Žalia. Miškas. Kvailos akys. Baltas sniegas.
Mano mintys. Juodos. Spalvotas sapnas.
Matau Vaižgantą. Juoda sutana. Rankose jis
neša spindinčią saulę. Man neapsakomai
gelia akis. Skaudi šviesa. Gėris ir palaima.
Žydinti pieva ir laivelį skandinanti jūra.
O Jis praeina, "toks vienišas baisiai
ir liūdnas"...

Jis atėjo
Ir stovėjo.
Jo nebuvo.
Sapnas. Aidi. Tyloj.
Amžinos viltys.
Mintys.

Ar reikėjo?
Kam reikėjo
Jo?
Didelio. Vienišo. Tamsoj.
Dingę miražai.
Sukamės ratu.

Sandra Vidauskaitė, 11c kl.

AŠ...

Nakties tyloje aš girdžiu žodžius. Žodžiai keliauja vienas paskui kitą, neskubėdami ir iš lėto, jie eina, nes grįžti nebegali - nėra kur. Žodžiai nežeidžia tylos, nes jie patys - tyla, ir jų niekas negirdi. Jie eina numirti. Ne, nenumirti. Yra vilties pasiekti tikslą, tikslą, kurio jie pasiekti nenori. Jei jie pasieks savo tikslą, jie daugiau niekada nebebus tyla, jie bus išgirsti. Jie neturės vienas kito tik sau. Žodžiai keliauja į amžinybę. Jie bando ją surasti ir pajausti. Jie nori būti amžinąja tiesa, suprasti nemirtingumo paslaptį. Jie patys - paslaptis, kuri galbūt niekada nebus atskleista, nes neatsiras norinčių ją atskleisti. Žodžiai keliauja... Į niekur.

Gražvilė Čižiūnaitė, 12a kl.

AŠ...

Aš noriu būt ir aš esu
Aš noriu jaust ir aš jaučiu
Skrendu aukštyn žemyn krentu
Kam man to reik **NESUPRANTU**

Karalius žemėj aš ar ne
Gal vergas o gal tik dvasia
Kieno valia aš čia esu
Nesuprantu **NESUPRANTU**

Vaizduot protingą aš bandau
Bet sako durniams juk lengviau
Galbūt prieš srovę aš plaukiu
Ir šito aš **NESUPRANTU**

Kai aš bandau suvokt jausmus
Iš karto niaukiasi dangus
Giliai panėręs aš dūstu
Dėl ko neriu **NESUPRANTU**

Vai duokit duokit man sparnus
Viršuj juk oras toks gaivus
Dievas išgirs aš tuo tikiu
- - - - - - - - - - - - - - - -
Kam man to reik **NESUPRANTU**

Kęstutis Puidokas, 12c kl.

AŠ...

Neviltis, tuštuma, neapykanta. Noriu pabėgti. Draugai, džiaugsmas, meilė - išsisklaidžiusios iliuzijos. Noriu išmokti džiaugtis gyvenimu. Trypiu meilę, pasitikėjimą ir viltį. Aš ieškau meilės... Aš būsiu geras.

Bijau...

Kodėl nepasitikėjimas savimi sugriauna grožį ir tikrovę. Pasakyk man: "Tu tvirtai stovi ant kojų, tavęs man reikia". Kodėl tu to nesakai?

Blizgantis gyvenimas ir dirbtiniai jausmai. Nepavydėkite man, žmonės. Aš nenoriu būti savimi. Aš noriu išmokti būti laisvas.

Kodėl aš nemoku keistis?

Draugai išsigimsta, aš nekenčiu jų. Draugai supanašėja vienas į kitą ir išnyksta. Kas pasakys, kur einu aš?

Vaidotas Leskauskas, 12c kl.

AŠ NESU

Buvau. Esu. Būsiu.
Simfonija. Žaidimas. Bėgimas.
Troškimas. Kvailystė. Nesusipratimas.
Chaosas. Pasaulis. Vienatvė. Šluota. Šiukšlė.
Rūkas. Tuštuma. Tu. Jis. Jie. Visi. Niekas.
Egoizmas. Altruizmas. Kančia. Sveikata.
Sąžinė. Gyvybė. Meilė. Šaltinis. Tamsa...

Ei Jūs, žodžiai, sustokit! Juk Jūs- tai ne aš! Jūs - tai raidės ant balto popieriaus lapo. O aš?! Ar Jūs manot, kad galite prilygti man? O ne. Aš - tai esu aš. Girdit? Ne, Jūs negirdit. Jūs nematot, nejaučiat manęs. Aš - pasislėpęs. Juk aš - tai... Oi, ne, ir vėl žodžiai. Tai nejaugi aš negaliu be Jūsų apsieiti. Aš - žodžiuose. Tai juokinga, ar ne? Aš - viskame. Aš mintyse, sapnuose, kūne, žodžiuose. Aš buvau, esu ir būsiu. Bet manęs nėra.

Neringa Skučaitė, 12c kl.

AŠ...

Saulė. Šviečia. Kaitina. Kam ta saulė? Na... ji reikalinga. Karšta. Vos šliaužiu. Iš kažkur skamba aidi muzika, kažkas iš "Alice in Chains". A, mašina važiuoja, mašinoje groja... Mintys slysta, nieko giliai neužkabindamos...

Pakeičiu porą Atspindžių, saulę pridengia debesys. Dar vienas ir muzika skamba garsiai ir pastoviai. Kažkas atidaręs langą leidžia muziką. Dar vienas atspindys... Suoliukas. Galima pasėdėti, kol saulė neišlindo. Susirandu cigaretes, užtraukiu, užgesinu degtuką. Brač, bet kol užsidegiau. Tie degtukai priešgaisriniai, kad vaikai gaisro nesukeltų (jie paprasčiausiai nesugebės jų uždegti). Parūkau, pasėdžiu atsipalaidavęs. Galima šiaušti. Pakylu, einu. Pakeičiu atspindį ir už namo kampo prasideda kalvotas laukas. Atsargiai. Pridedu truputį miško. Štai aš jau einu tarp medžių. Pakeičiu rūbus. Medžiagos spalva ir faktūra kinta. Už medžio kažkas blyksteli. Gerai. Taip ir norėjau... Vėl ta saulė. Dar toli, nenuėjau nei pusės kelio. Tas karštis varo iš proto. Tvanku, nėra kuo kvėpoti. Nė nepastebiu mašinos. Spėju atšokti atgal ant šaligatvio tik pyptelėjus. "Greičiau", "greičiau", "greičiau" kala smilkiniuose kraujas, bet kojos nepasivelka. Vėl slystu į Atspindžius... Pasidarau muzika. Dabar galima kentėti karštį...

Petras Ratkevičius, 12c kl.

GALVA

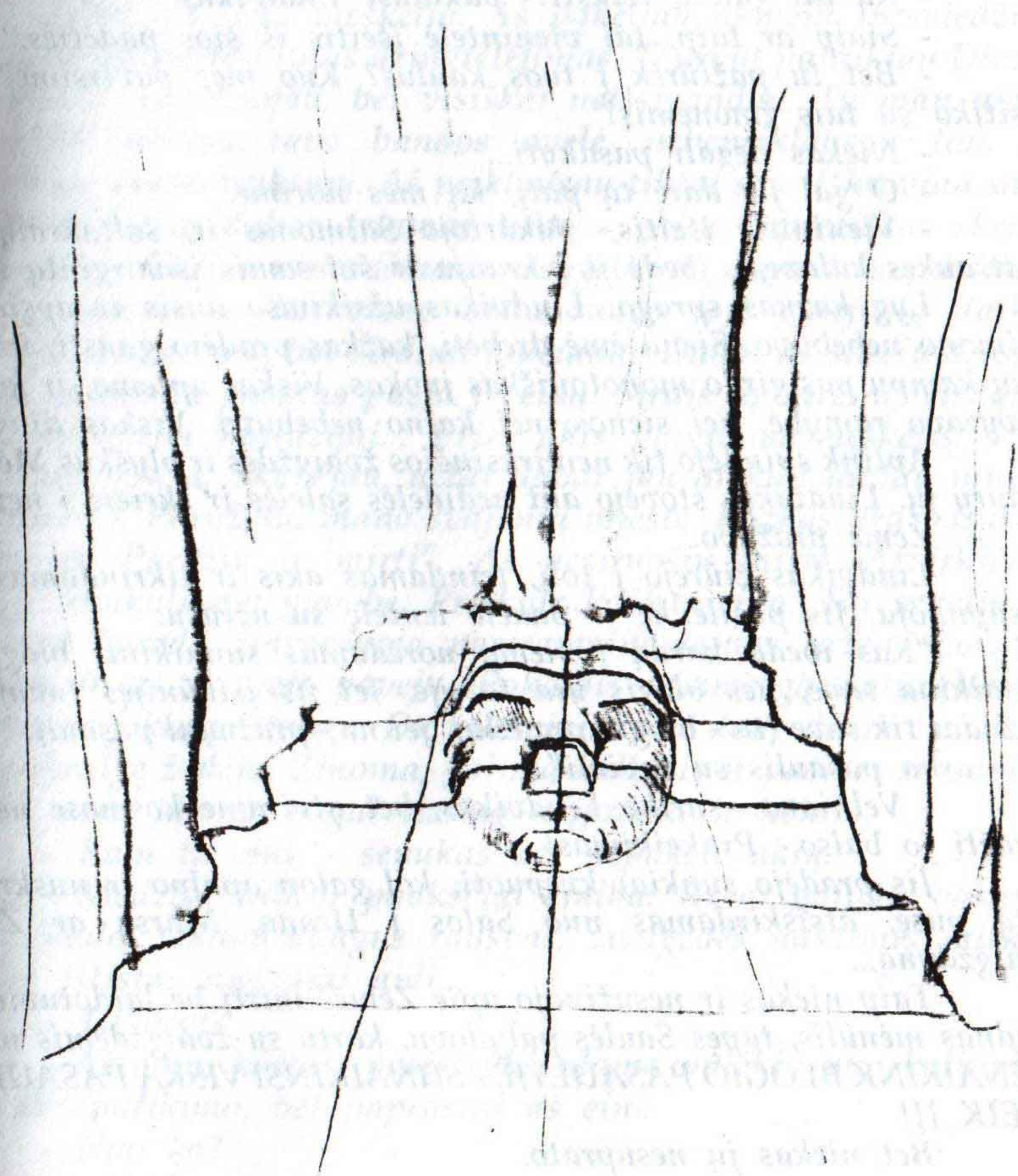
Žmogus ėjo keliu. Buvo šilta gegužės diena ir žaluma džiugino žmogaus akis, kol jos neužkliuvo už kažko neįprasto. Tai buvo žmogaus galva. Kitokiomis aplinkybėmis tai nieko nestebintų, bet galva neturėjo kūno. Nepaisant to, ji atrodė kaip gyva ir tartum šypsojosi. Žmogus priėjo arčiau. Tada galva atsimerkė... Žemė staiga pakilo ir trenkė žmogui į veidą. Atėjo tamsa...

Iš pradžių atsirado balsai, po to ir vaizdai. Ausys klausė, akys matė, lūpos kalbėjo, kūnas judėjo, bet tai vyko be žmogaus valios. Užplūdo ryškūs vaizdai, pojūčiai, kaleidoskopiškai keisdami ar net uždengdami vienas kitą. Barai, šampano taurė ir krauju pasruvęs kažkieno kūnas po kojom, miesto tviskesys ir beprotiški, siautulingi šokiai, besipriešinanti pusnuogė mergina glėbyje ir ant stalo išsiliejęs vynas, beprotiškos lenktynės automobiliais naktyje ir degančios mašinos liepsnos liejosi į vieną visumą ir slydo sąmonės pakraščiu, nekeldami jokių emocijų...

Vėl tamsa... Po to raudonos, kraujo raudonumo užuolaidos ir juodai baltos, į šachmatų lentą panašios grindys, keistas veidas, keistas balsas... "Ano laikas baigėsi. Jei nori, gali dabar eiti Aukštyn. Jei nori, gali taip kaip anas grįžti Ten. Bet neilgam..." "O po to?" "Po to? Kaip ir Anas, Žemyn." Pauzė. "Man Ten patiko. Grįžtu..." Šviesos gęsta, ateina tamsa...

Galva buvo nedideliame parkelyje, krūmo pavėsyje. Ausų vasaros rytas ir rasos lašeliuose, pakibusiuose ant žolių lapų, atsispindėjo saulė ir tai, kad Galva neturėjo kūno. Bet ji buvo pakankamai gyva. Besidairančios į šonus akys rodė nekantrumą. Laiko Jis turėjo ne taip jau ir daug ir nenorėjo jo leisti veltui...

1993, ruduo
Petras Ratkevičius, 12c kl.

"ĮBESK KARDĄ Į SIENĄ - SUNAIKINSI BLOGĮ PASAULYJE!"

- Ką tai galėtų reikšti?- paklausė Liudvikas.

- Šiaip ar taip, tai vienintelė išeitis iš šios padėties.

- Bet tu pažiūrėk į tuos kaulus? Kuo mes pavirsime? Kas atsitiko su tais žmonėmis?

- Niekas negali pasakyti...

- O gal jie darė tą patį, ką mes norime.

- Vienintelė išeitis,- pakartojo Saimonas ir, šaltakraujiškai išsitraukęs kalaviją, įbedė jį į krauju ir šviesomis išmargintą sieną.

Lyg kažkas sprogo. Liudvikas užsikimšo ausis ir apsidairė. Saimono nebebuvo. Siena ėmė drebėti, kažkas pradėjo gausti, ūžti, iš visų kampų pasigirdo monotoniškas juokas. Viskas aptemo, ir kai vėl įsivyravo ramybė, nei sienos, nei kalno nebebuvo. Viskas dingo.

Aplink spindėjo tik nemirksinčios žvaigždės ir blyškus Mėnulis vidury jų. Liudvikas stovėjo ant nedidelės salelės ir skriejo į nežinią.

Žemė pražuvo.

Liudvikas žiūrėjo į tolį, trindamas akis ir tikrindamas, jog nesapnuoja. Jis pasilenkė ir pakėlė lentelę su užrašu:

"Kas įbeda kardą į sieną, norėdamas sunaikinti blogį, jis sunaikina save, nes blogis yra tavyje. Jei jis įsikūnijęs tavyje, tu nužudai tik save (tu - blogio pradžia), jei ne - pražudai pasaulį." Arba tu - arba pasaulis su tavimi".

- Velniava,- suriko Liudvikas, bet atvirame kosmose nebuvo girdėti jo balso.- Prakeikimas!

Jis pradėjo sunkiai kvėpuoti, kol galop apalpo ir nuskrido į kitą pusę, atsiskirdamas nuo Salos į Uraną, Marsą ar Žuvies žvaigždyną...

Taip niekas ir nesužinojo apie Žemės mirtį be laidotuvių, tik liūdnas mėnulis, tapęs Saulės palydovu, kartu su žvaigždėmis mąstė: NENAIKINK BLOGIO PASAULYJE - SUNAIKINSI VISKĄ PASAULYJE! ĮVEIK JĮ!

Bet niekas jų nesuprato.

Ellicott city
1993.12.10. Baltimorė, JAV
A.Alkauskas

***

"Pėsčias, lengva širdimi išeinu į vieškelį..."

Pasilenkiau ir pakėliau akmenį. Nežinau, kiek metų jis čia gulėjo, šalia šio seno vieškelio. Aš pakėliau akmenį ir sviedžiau jį į dangų. Pasigirdo tylus dzingtelėjimas. "Turbūt pataikiau Dievui į langus", - pagalvojau, bet visiškai neišsigandau. Tu man nieko nebereiški, nebesu tavo bandos avelė, nebepriklausau tau, tu nebevaldai mano veiksmų. Aš priklausau tiktai sau. Iškroviau savo gyvenimo laivą, dabar triumai tušti - galiu beprotiškai skrieti genama vėjo. Tačiau visko išmesti nesugebėjau, mano triumai dabar pilni prisiminimų. Kiekviena vieta saugo joje gulėjusio daikto pavidalą, nematomą, bet širdimi jaučiamą. Dabar aš stoviu denyje, gaivus permainų pasatas pučia į veidą. Širdis apmirė, užleisdama vietą patrakėlei fantazijai... Prieš akis vingiuoja vieškelis. Visą kelią ėjau pėsčia. Skubėjau, užtat dabar jau aiškiai matau miesto kontūrus. O, Paryžiau, mano svajonių mieste. Kažkas yra pasakęs: "Pamatyti Paryžių ir mirti". Aš nesiruošiu mirti. Atvirkščiai, manyje kunkuliuoja gyvybė. Priekyje kažkas eina. Tai senelis su ilga ilga barzda žingsniuoja pasiramsčiuodamas lazda. Žmogus neskuba ir aš jį greit paveju. Pokalbis užsimezga natūraliai ir visiškai be jokių pastangų. Du keleiviai, kurie daug dienų ėjo vieni, dabar išsiilgę žodžio. Žinoma, galima kalbėtis ir pačiam su savim, bet tai nėra įdomu, o gal tiesiog neįprasta ir kvaila.

- Kam tu eini, - senukas net nepakėlė akių.

- Medžiai žali ir paukščiai čiulba. Rytai gaivūs, vakarai tylūs. Saulei tekant dangus rausvas, žvaigždės naktimis mirksi, šešėliai ištįsta, žingsniai aidi...

- Tu bėgi?

- Aš einu, kartais pasistrykčiodama nulėkiu nuo kalniuko, šiaip dėl patikimo, bet paprastai aš einu.

- Nuo ko?

- ...?!

- Nuo ko tu bėgi?

- A... Koks banalus retorinis klausimas. Visi nuo kažko bėga. Drįstu pasakyti - aš ne, nes neturiu nuo ko. Pėsčia, legva širdimi išėjau į vieškelį vieną kartą ir tiek.

Senukas tylėjo. Ėjome tylėdami. Užslinko naktis. Dangaus kupolas sužibo bilijardais žvaigždžių. Pažvelgiau į viršų ir staiga

pamačiau bilijardus geltonų blizgančių rutulių, kurių paviršiumi ėjo maža būtybė. Visos tos būtybės - tai aš. Bilijardai mano kartotinių, kurie vieną kartą pėsti, lengva širdimi išėjo į vieškelį. Jie ėjo ėjo, kol nepriėjo to taško, iš kurio buvo išėję... Per tą laiką jų laivai vėl prisipildė. Kažkiek sekundžių kartotiniai gyveno ir gromuliavo tai, ką parsinešė iš kelionės. Bet viskas nusibosta. Po kiek laiko jie ištuštino savo laivus ir manydami, kad daro kažką nuostabaus ir naujo, leidosi vieškeliu, kuriuo jau buvo ėję bilijonai jų pirmtakų. Gerai tik, kad Tvėrėjas nedavė mums sielos atminties ir mes nematome savo pirmtakų pėdų, nejaučiame jų būties kvapo.

- Nori valgyt?

- Labai.

Senukas atsisėdo. Atsegė kuprinę ir pradėjo imti maistą: šprotus, žąsų kepenėles, sūdytą lašišą, rūkytą kumpį, porą lėkščių garuojančių dešrelių, ikrus, austres, stirnos nugarinę, galų gale krūvą visokiausių vaisių, didžiulį pyragą, duonos kepalą, porą butelių vyno ir alaus. Sėdėjau menesienoje ir valgiau, valgiau, valgiau.

Miestas kasdien artėjo. Mūrai ryškėjo, kol galiausiai vieškelis pasibaigė geležiniais vartais.

Žiūrėjau į juos. Gręžiau akimis varinius apkaustus. Mano vyzdžiai tarsi strėlės smigo į medieną. Po kiek laiko vartai atsidarė ir aš įėjau į Paryžių. Stovėjau ir žiūrėjau, ir žinojau - aš priėjau kelio galą.

.....

Pėsčias, lengva širdimi išėjau aš į vieškelį... Pasilenkiau ir pakėliau akmenį. Nežinau, kiek metų jis čia gulėjo ir etc.

Rūta Ragaišytė, 11a kl.

SMEGENŲ LIETUS

Nežinau!

Ir kumštis lekia į sieną nežinios greičiu.

Smūgis.

Ir kaulai subyra į skeveldras.

Nežinau!

Koja spiria į medinę lovą ir nulūžta
aukščiau kelio.
Nežinau.

Kūnas krenta ant žemės ir mėšlungis
trauko likusią koją.
Nežinau- au- au!

Galva trenkiasi į akmeninę aslą,
Smegenys ištirpsta ir išgaruoja lyg eteris.

Greitai audra.
Ant žmonių galvų pradeda lyti smegenų lietus.

Kaip keista?!.

Būtent šiandien nė vienas pasaulio
Žmogus neužmiršo namuose lietsargio.

1993 11 28
Regina Žvirblytė, 11a kl.

***

Aš padėjau knygą ant stalo. Tai Remarkas. Remarko knyga, puslapiai, mintys ir žodžiai. Tai išdavikiškas Remarkas, kuris išduoda tau viską apie Tave. Ašaros ir juokas. O paskui išėjimas ir jo pėdomis sekanti tuštuma.Ir Niekas. Niekas, kuris tampa Viskuo. Egzistencijos veidrodyje atsispindintis gyvybės stebuklas ir už jo perspektyvoje nutolstantis primityvus žmogaus gyvenimas. Kaip taisyklė. Kaip būtinybė. Atsiranda stiprus žmogus, iškyla stiprus protas ir galingas kumštis smogia. Veidrodis gali sudužti. Stiklas dažnai dūžta nuo pakankamai stipraus smūgio. Gal tik niekas nepagalvoja, kad sudužus veidrodžiui vaizdas išlieka. Nekintantis vaizdas. Amžinas kaip begalybė, kuri mus supa. Pakabinus naują veidrodį, atspindys jame nepasikeičia. Jei tu matai ką kita, tai reiškia, kad pasikeitė tavo žvilgsnis. Tavo akys kitos, žmogau! Tu kiekvieną rytą gali keisti savo akis, kiekvieną vakarą sudaužydamas senus veidrodžius ir jų vietoje pakabindamas naujus. Tik dar reikia tikėjimo, kad rytą pamatysi veidrodyje kažką kitą. Aš pakylu iš lovos ir einu. Nueinu į vonios kambarį, pasižiūriu į vedrodį. Veidas. Kažkas mane stebi. Pilko žydrumo akys. Paliečiu jas vedrodyje.

- Prašau,nežiūrėkit į mane, - ištariu.

Akys užsiveria. Nukabinu veidrodį ir atsinešu jį į savo kambarį. Paguldau ant žemės. Paskui atnešu veidrodžius iš koridoriaus ir sesers kambario. Paguldau šalia pirmojo. Štai mano pasaulinio veidrodžio dalis. Įkišu ranką į veidrodinę aplinką. Išorėje likęs kūnas nebetenka prasmės. Reikia kažką daryti, negalima turėti viso labo tik vieną prasmingą ranką. Trenkiu į veidrodžius kakta. Ant kilimo pabyra šukės.

- Velnias, - išsiveržia pro lūpas.

Prasminga ranka nudžiūsta ir nukrenta ant išsibarsčiusių stiklo šukių, įsisiurbia į jas ir išnyksta man iš akių. Bijau vietoj rankos pamatyti kabantį styburį, bet jaučiu, kad taip yra. Reikia paskambinti į ligoninę. Man turi pritaisyti protezą. Reikia, kad tėvai nieko nesužinotų. Ant lūpų pajuntu kažką šilto. Perbraukiu

kairiąja ranka per lūpas. Rausva oda nusidažo raudonai. Reikia skambinti.

Žmonės baltais chalatais. Kiek skausmo slypi baltoje spalvoje. Bežadžio skausmo, balto ir nepriekaištingo.

Kažkieno ranka paliečia man akis.

- Ar neskauda?

- Ne, - sakau aš. - Ar jau turiu ranką?

- Ranką? Mas susiuvome jums kaktą. Baisi žaizda.

- Na, ir puiku, - sakau.

Aš atsikeliu ir traukiu durų link. Staiga pradedu nesuprasti, kodėl aš su rūbais. Operuojant ligonius turi nurengti. Na, tiek to. Prie pat durų atsisuku.

- Ačiū.

Mintyse šypteliu: keistai išplėstos akys ir prasižiojusios burnos. Po operacijų daktarai neturėtų stebėtis.

Sėdžiu studijoje. "Šiaurės kryptis" dainuoja savo šlykščiausią dainą.

- Stop, stop, stop, - surinku aš. - Tu, pavyzdžiui, visai kaip ne žmogus. Tu paimk smuiką. Tu, kraštinis, imk klasikinę gitarą. Visi kiti lauk. Jūs neturite klausos, suprantate? O jūs trys... Tu, su smuiku, žiūrėk... Ram param param param ram para... Aišku? Gitara, prisitaikyk iš klausos, gerai. O tu dainuok. Dar parepetuokit ir būsit dešimtuke.

Išeinu iš studijos. Sucypia mašinos stabdžiai. Krūptelėjimas ir pabudimas.

O! Aš jau palatoje. Prie lovos sėdi mama. Ji uždeda savo šaltą ranką man ant kaktos ir klausia:

- Kodėl sudaužei veidrodžius?

- Aš netyčia, - atsakau. - Mama, aš labai pavargau.

- Gerai, tik pasveik.Nesvarbu kas atsitiko.

"Nesvarbu, - galvoju aš, - tai kas svarbu, jei ne tai, kas mums atsitinka?"

Pasidaro šalta ir aš prabundu. Reikia atsinešti dar vieną antklodę. Pirštų galais įsliūkinu į tėvų kambarį ir pasiimu ją nuo kėdės. Mama numatė. Tėvai ramiai miega. Grįžtu į kambarį,

užsidarau duris ir užsidegu stalinę lempą. Pasižiūriu į laikrodį. Be penkių trys. Kai miegi, negali jausti, kaip teka laiko upė, todėl man kartais gaila pramiegoto laiko. Kartais rytais pasijuntu apvogtu žmogum. Bet aš mėgstu naktį. Naktį matai tik šešėlius ir supranti, kad nėra galimybės matyti daiktus tikroje šviesoje ir mąstyti apie juos. Naktis išgelbsti nuo rūpesčių. Bet jei naktį nemiegi, tamsa sužlugdo tave, nes naktį aplink tave nėra žmonių. Naktį žmonės išeina iš mūsų ir iš savęs ir keliauja ten, kur juos veda pasąmonės klystkeliai.

Nueinu į virtuvę ir iš šaldytuvo išsitraukiu butelį alaus. Grįžtu į kambarį. Pasiimu "Juodąjį obeliską". Kai sapnai darosi pernelyg realūs, reikia sapnuoti atmerktomis akimis. Remarkas ir butelys alaus. Užteks porai valandų. Po to jau vis tiek ar ką nors sapnuosiu. Po velnių, argi galima suprasti, kuris iš jų sapnas? Ar tai, ką naktį miegant pasakoja pasąmonė, ar tai, ką mąsto smegenys, ar tai, ką tu išgyveni dieną tikro gyvenimo?

Regina Žvirblytė, 11a kl.

XX a. "BEPROČIAI"

"Viduje buvo labai tvanku. Tik normalūs žmonės gali išbūti tokiame karštyje. Visi langai (net ir mano akiniai) aprasoję. Kekšės išsivarčiusios po visus kampus. Nėra laisvos vietelės prigulti ar prisėsti.

Pilnatis. Liepsna mėnulio šviesoje aiškiai kyla į viršų. Be jokių nukrypimų. Visa laimė, kad nebuvo vėjo, nes būtų sunku prisidegti "Kupranugarį"..."

Analizė:

- V-a-ik-š-čioti - Naktis -

- Kvėpuoti - Giliai -

- Galvoti - Gamta -

- Deginti - Gyvulys -

Diagnozė:

Keistenybė. Minčių košmaras. Beprotybė.

Išvada:

Izoliuoti.

Mokslinių tyrimų instituto išrasta Minčių policija dirba savo darbą gerai. Šią naktį Ji sučiupo dar vieną beprotį, kuris tuoj pat buvo izoliuotas nuo visuomenės ir nugabentas pas tokius kaip ir jis. Pamiškės psichiatrinė ligoninė papildyta dar vienu itin pavojingu žmonių visuomenei pacientu.

"Kaip gera gyventi tokiame pasaulyje, kuriame viskas yra teisingai tvarkoma. Kaip gera, kai visi supranta, kokia reikalinga yra Minčių policija, tvarkanti visų gyveniną taip, kaip reikia visai visuomenei. Kaip gera, kai eini gatve ir žinai, kad nesutiksi nė vieno nenormalaus, kai žinai, kad jau nebus visuomenėje šiukšlių, teršiančių aplinką savo negerais žvilgsniais, negera apranga, negeromis mintimis. Kaip gera, kai niekuo nereikia rūpintis - viskas už tave yra teisingai padaroma. Jokių nukrypimų, jokių klaidų. Kaip gera turėti vaikus, kurie yra gerai išauklėjami. Žinai, kad jie nieko bloga visuomenei nepadarys - jie juk išauklėti!.. Ir ne bet kaip, ne bet kur, o Teisybės mokykloje. Pamenu, kai aš labai norėjau turėti vaiką (man tai pasakė žmonės iš Populiacijos valdymo

centro). Ir tuoj pat aš jį gavau. Jis buvo gerai padarytas, t.y. gerai išauklėtas... Kaip gaila, kad aš negalėjau taip į pasaulį ateiti kaip mano sūnus (dukrų negalima turėti, nes jos saugojamos moterų stovykloje), - tada aš būčiau visiškai tobulas žmogus nuo pat pradžių, nes žinau, kad pasidaryčiau tokiu tobulu, kokiu esu dabar, reikėjo mane pravesti per Žmonių perauklėjimą.

Kaip gera, kai žinai, kad artimoje ateityje jau visi žmonės bus tobuli...

Aaaaaa..."

Taip, tai irgi buvo nenormalus žmogus. Jis mirė. Jame, kaip ir kituose nenormaliuose žmonėse, buvo per daug norų, per daug svajonių, kas ir neleido jam išgyventi tokiame tobulame pasaulyje, kaip žmonių visuomenė.

Žmonės, nežiūrėkite į žvaigždes - jūs galite užmigti ir neatsikelti. Jūsų mintis gali užvaldyti beprotiškos svajonės. Jūsų sapnai gali būti pilni beprotiškai neįprastų vaizdinių. Nežiūrėkite į saulę - jūs galite apakti nuo beprotiško šviesos troškimo. Nebūkite per dideli optimistai, nes optimizmas veda į fanatizmą, o visų fanatikų likimas vienodas - Pamiškės psichiatrinė ligoninė. Nenorėkite nieko - būsite laimingi.

Ernestas Skeberis, 12a kl.

DVIDEŠIMTO AMŽIAUS "BEPROČIAI"

...Ji buvo jauna, tačiau nei vienas iš bendradarbių nežinojo, kiek jai metų. ...Nors ji ten dirbo jau 2 metus.., ne... jau trejus ar net ketverius. Nuobodus, vienodas darbas nevargino ir kažkodėl nenusibodo... Galbūt todėl, kad jai patiko ramus, pilkas didmiesčio pakraščio rajonas ir gyvenimas jame... Akimirką ji pabandė įsivaizduoti save direktoriaus, vadovaujančio jau daugelį metų klestinčiai žemės ūkio ir pramonės įrengimų firmai, sekretore... Pabandė įsivaizduoti savo viršininką - judrų, nejauną, bet vis dar maloniai besišypsantį, pasitempusį vyrą... Pabandė įsivaizduoti šimtus firmos darbuotojų, kurie kaip bitės avylyje dūzgė popierių šusnyse apatiniame aukšte ir kartais, lyg dėl per didelio spaudimo, prasiverždavo į viršutinį, sukeldami nenutildomą triukšmą ir betvarkę ten dirbančių kabinetuose ir sąmonėse...

...Ne, viso šito triukšmo ji nepakęstų.., ji nemėgo triukšmo, nemėgo pasikeitimų... Daugiau apie tai negalėjo galvoti, ji troško tik ramybės, kasdieninės ramybės, kurią jai galėjo suteikti tik toks gyvenimas, kurį ji turėjo...

...Pirštu spustelėjo mygtuką klaviatūros kampe, ir iš paparsčiausios elektrinės mašinėlės (geresnę nusipirkti jis neturėjo pinigų) lėtai išslydo tik ką atspausdintas popieriaus lapas. Dar nė karto neperskaitęs jautė, kad ir šį kartą neparašė to, ką norėjo (nors kažkurią akimirką jam atrodė, kad tikslas taip netoli). Tai, ko troško, jis nepajėgė išreikšti žodžiais (jei pajėgtų, būtų seniai išbarškinęs ant popieriaus). Pakilęs nuo stalo, priėjo prie lango, prisidegė cigaretę ir pradėjo skaityti. Kai perskaitė trečią kartą, jam ėmė rodytis, kad sukūrė tobulą savo svajonių merginos paveikslą. Deja, kažko trūko... Jam norėjosi, kad ji ko nors trokštų, trokštų nors mažiausio pasikeitimo, permainos, kuri galbūt vadintųsi jo vardu... Eidamas link stalo, jis norėjo suplėšyti popieriaus lapą (kaip jau daug kartų darė), bet šįkart jau nebepajėgė... Todėl numetė ant stalo, nuėjo į virtuvę, įsipylė sulčių ir grįžęs įsijungė televizorių.

...Žinias skaitė Siuzana Bleikton, jauna, maždaug 30 metų

moteris, trumpokais šviesiais plaukais. Ji buvo viena iš nedaugelio televizijoje dirbančių moterų ir merginų, kuri nedažė plaukų. Ir ne be reikalo: daugelis pripažino, kad jos plaukai nuostabūs, o natūrali spalva tikrai puiki. Bet ji į tai nekreipė daug dėmesio. Sju (taip ją vadino darbe) turėjo daug svarbesnių rūpesčių: vyras, vaikai (vienam iš jų buvo jau 5 metukai, kitas neturėjo trejų). Ji manė, kad gyvenimas (nors kartais ir "beprotiškai" ima suktis, supindamas įvykius taip, kad prarasdavai laiko pojūtį ir tame sūkuryje negalėdavai įžvelgti atskirų žmonių veidų), taigi ji manė, kad gyvenimas susiklostė jai palankiai ir kad kitaip būti negali... Kai ją apnikdavo mintys apie gyvenimą, ji imdavo galvoti, kad nesupranta savižudžių (na, galbūt išskyrus tuos, kurie serga baisiomis šio amžiaus ligomis ir yra priversti gyventi nepakeliamose kančiose)... Nejučia ji vėl nuklydo mintimis į kasdieninį gyvenimą. Darbe jai sekėsi tikrai neblogai: visi ją vertino ir buvo draugiški. Mylintis vyras ir sveiki vaikai atrodė tikra dievo palaima. Beje, apie vaikus - Džonas žadėjo grįžti anksčiau ir pasirūpinti jais, bet kartais jis užtrukdavo...

...Darbe (jis dirbo nedidelėje advokato kontoroje) visada atsirasdavo, ką veikti. Nors Džonas buvo baigęs teisės mokslus, tačiau jam trūko pinigų steigti savo firmą, tad didžiuma "juodo" darbo dažnai kliūdavo jam. Jis mėgo savo darbą, nors nuolatinis bendravimas su įkyriais klientais ir popierių tvarkymas tikrai sekindavo. Tą popietę jis nusprendė baigti, palikęs kelias krūveles nesutvarkytų raštų, sukištų į pirmus pasitaikiusius stalčius. Išėjęs į gatvę, pajuto aitrų zujančių mašinų išmetamų dujų kvapą, prie kurio jau tarėsi pripratęs. Stengėsi apie nieką negalvoti - tiesiog norėjo lėtai lėtai eiti ta šlykščia gatve, kurią matydavo (kaip jam rodėsi) kiekvieną savo gyvenimo dieną. Galvoje sukosi neišnarpliojamos kasdieninių ir nekasdieninių minčių gumulas (toks didelis ir baisus), o pro šalį plaukė minios beveidžių, bereikšmių žmonių... O Džonas ėjo ir ėjo... Kažkoks mažas, susitraukęs benamis šunytis, nerasdamas sau vietos, blaškėsi tarp žmonių kojų, stengdamasis niekam neužkliūti. Atsitiktinai jis pasipainiojo Džonui po kojomis, ir tas netyčia (o gal tyčia) paspyrė nelaimėlį. Šuniukas,

viauksėdamas ir cypdamas iš skausmo, nubėgo šalin. Tačiau Džonas negirdėjo jo viauksėjimo... Jis galvojo apie kita (nors jam atrodė, kad visai negalvojo). Tądien jis nebegalėjo veidmainiauti... Jam jau seniai buvo sunku pakęsti šlykštų melą ir apsimetinėjimą, skleidžiamą žmonių (tokių vienodų ir protingų), kurie manė esą labai nuoširdūs ir mieli. Džonui pradėjo rodytis, kad tą melą skleidžia ne žmonės, o pats pasaulis, pats gyvenimas... Jis nežinojo, ar tikrai nekenčia pasaulio, bet viena, ko jisai troško- tai užmiršti gyvenimą, užmiršti visiems laikams... Gatvė buvo netoli. Paskutinius žingsnius Džonas žengė tvirtai ir užtikrintai. Jis dėl nieko nesigailėjo... Akimirką jam pasirodė, jog būtent dabar jis nugali gyvenimą... Jis žengė tris didelius žingsnius sausu asfaltu ir sustojo. Dideliu greičiu artėjo automobilių srautas. Buvo likę kelios sekundės... Jis užsimerkė, laukdamas smūgio... Pasigirdo automobilio signalas, maišydamasis su šaižiu stabdžų cypimu... Smūgis... Tačiau Džonui pasirodė, kad visiškai nepajuto jo. Prisivertė atsimerkti... Už kelių metrų priešais save jis pamatė bejėgiškai ant asfalto gulinčią jauną merginą, tik ką numuštą naujutėlaičio, blizgančio automobilio...

Marijus Kalesinkas, 12a kl.

***

"Reikia žinoti, jog kiekviename žmoguje yra langas, atviras dangui, aukščiausioms dvasinėms vertybėms, net jeigu daugelis jį rūpestingai uždaro..."

Jonas Paulius II

Labas!

Žinau, kad šis laiškas nepasieks Tavęs. Aš juk niekad neišdrįsiu pasakyti Tau šito į akis. Ne dėl to, kad bijočiau suklysti, o dėl to, kad tikrai žinau - Tu ne toks. Tu nenori, kad draugai suprastų, jog Tavo (atleisk) ne visai padorūs juokeliai, Tavo kandžios užuominos yra tiktai kaukė. Juk Tu ir pats kartą sakei, kai buvai tiesiai paklaustas: "Taip, aš ne toks". Mes abu panašūs. Nes ir aš ne tokia.

Tu uždengei savąjį langą užuolaidomis. Norėjai jį uždaryti aklinai, bet Tau neužteko jėgų. O gal neleido kas nors? Galbūt supratai, kad, kartą uždaręs, daugiau nebeatversi? O gal Tu ko nors laukei?

Pro užuolaidas uodai negalės prasiskverbti. Jie negalės siurbti Tavo sielos kraujo, negalės naudotis Tavimi. Tu tą žinojai. Bet ar prisiminei, kad pas Tave neatskris ir drugeliai, kad jie niekad nepaguos Tavęs, niekad nepralinksmins ir nepabudins, švelniai nutūpdami ant kaktos ar skruosto.

Tave aplankys tik tie, kurie sugebės suprasti, kad užuolaidos - tai ne languinės ir kad jas galima praskleisti. Savo širdies namelyje Tu susidursi su stipriausiais. Bet ne visi jie geri. Tavo priešai taip pat bus stiprūs. Ir gudrūs. Jei tu juos palaikysi draugais, jie Tave giliai sužeis. Tikiuosi, kad Tu sugebėsi atsigauti. Nes kitaip gyvenimas Tau taps našta.

Bet Tu neturi teisės laukti, kol atsiras žmogus, kuris sugebės patekti į tavo sielos namus. "Belskitės, ir Jums bus atidaryta". Tad eik, žvelk į kiekvieną langą ir bandyk patekti vidun. Ir nepamiršk, kad dažnai geriausias vynas saugomas moliniuose induose. Belskis

ir eik vidun. Tik atsargiai: Tu turi baisų ginklą, todėl stenkis nieko nesužeist. O jei, neduok Dieve, sužeisi, tai pasistenk ir išgydyti. Bet Tu, atrodo, jau pakeitei standžias linines užuolaidas į lengvas tiulines. pro jas jau galima įžiūrėti Tavo tikrąjį sielos veidą. Tiesa, gana miglotai, bet ir tai jau šis tas. Manau, šį tą reiškia ir tai, kad Tu, iki šiol perskaitęs tik "Tylos zoną", sugalvojai skaityti "Paryžiaus katedrą". Juk ne dėl įdomumo tu ėmei lankyti vakarinę mokyklą?

Visgi kambaryje su naujomis užuolaidomis Tau dar per šviesu. Tu dažnai nusigręži nuo lango, ir tuomet aš matau tik Tavo pakaušį. Juk būtent tokiu momentu Tu pasakei: "Nuėjau į tą vakarinę, nes motina labai verkė...".

Aš norėčiau Tau pasakyti: "Baik! Baik, nes vis tiek visi žino, koks Tu esi iš tiesų.". Bet negaliu. Negaliu, nes žinau, kad Tu to nepadarysi. Negaliu, nes aš pati to nedarau.

1993 09 14
Kaunas
Aistė Vaičaitytė, 11c kl.

***

Reikia žinoti, jog kiekviename žmoguje yra langas, atviras dangui, aukščiausioms dvasinėms vertybėms, net jeigu daugelis jį rūpestingai uždaro...

Jonas Paulius II

Kai buvau mažas, aš galvojau panašiai kaip popiežius. Aš ieškojau dvasinių vertybių, gilinausi į filosofų mintis. Dar visai neseniai supratau, kad amžina siela yra spąstai tiems, kas nesuvokia amžino gyvenimo beprasmiškumo. Kai tai supratau, nebeliko prasmės gyvenime, mirtyje. Aš vis dar bandžiau surasti ką nors prasmingo. Net kūriau teorijas, kad gyvenimas yra tarsi išbandymas ir numiręs suprasiu prasmę. Šie apgalvojimai tikriausiai ir buvo mano sapno priežastis. Gal tai nebuvo sapnas. Gal tai buvo tikrovė, kur daiktai įgavo tikrą pavidalą, išnaikindami miražus.

Tą vakarą aš stipriai pasigėriau, nes su draugu ir broliu švenčiau gimimo dieną. Atsiguliau ir klausiausi muzikos. Po kiek laiko užmigau, o gal netekau sąmonės, ir tada pamačiau tą sapną. Pradžioje aš plaukiau upe. Upė neturėjo krantų, bet jaučiau, kad mane neša kažkur tolyn. Tik po kiek laiko supratau, kad ta upė buvo mėšlo upė. Ta upė buvo gyvenimas. Ir mėšlas joje buvo gyvenimas, o oras virš mėšlo buvo skausmas. Aš pats gyvenimo upėje buvau mėšlo gabalas, o visi daiktai buvo likęs mėšlas. Žmonės, siekiantys tikslo, buvo mėšlo gabalai, nardantys mėšlo upėje ir ieškantys mėšlo, kurį jie vadino dvasinėmis vertybėmis. O aš plūduriavau paviršiuje ir juokiausi iš tų žmonių. Aš įkvėpdavau oro, kuris buvo skausmas, ir verkdavau nuo jo, nes tai buvo mėšlo tvaikas. Skausmas buvo garuojanti gyvenimo upė. O aš plūduriavau ir juokdamasis verkiau. Ir ašaros skiedė gyvedimo upę. Ir tarpais jos nustelbdavo mėšlo smarvę.

Tekėdamas mačiau daug mėšlo gabalų. Ir kiekvienas gabalas buvo kitoks. Kiekviename gabale atpažindavau pažįstamus žmones-

tėvus, gimines, draugus.Kai kurie gabalai buvo jų sielos arba dvasinės vertybės. O prasmė, į kurią jie bandė įsikabinti, buvo pats didžiausias mėšlo gabalas. Aš žinojau, kad gyvenimo upės gale yra krioklys. Jis vadinamas mirtimi. Žmonės - mėšlo gabalai bijojo to krioklio ir plaukė prieš srovę. O aš juokiausi iš jų ir plaukiau į atvirkščią pusę. Aš džiaugiausi, kad yra upės galas, kad nereikės amžinai pasilikti čia. Ir aš juokiausi iš žmonių. Aš įkvėpdavau oro, kuris buvo skausmas, ir verkdavau nuo jo, nes tai buvo mėšlo tvaikas. Skausmas buvo garuojanti gyvenimo upė. O aš plūduriavau ir juokdamasis verkiau. Ir ašaros skiedė gyvenimo upę. Ir tarpais jos nustelbdavo mėšlo smarvę.

Prabudau, purtomas draugo, nes buvo metas namo.Bet man buvo nesvarbu, kur eiti, nes visur buvo mėšlas.Iš neturėjimo ką veikti nuėjau namo, kitą dieną - į mokyklą. Eidamas namo pajutau, kad oras, kuriuo kvėpuoju yra skausmas. Tas skausmas buvo garuojanti gyvenimo upė. O aš stovėjau ir staugdamas verkiau. Ir ašaros skiedė gyvenimo upę. Ir tarpais jos nustelbdavo mėšlo smarvę.

Jurgis Zagorskas, 11c kl.

PAMIRŠK...

Atšalęs kūnas,
Varvantis vaškas,
Kimus raudojimas,
Grumstų dundėjimas
Į karsto dangtį...

Ar tai tu?..

Pilkas antkapis,
Nuvytusios gėlės,
nubraukta ašara,
Juodas rėmelis
Rytiniame laikrašty...

Ar tai tu?..

Tyli naktis,
Varnų kranksėjimas,
Zvakutės švieselė,
Sudžiūvę lapai,
Krentantys vėjyje...

Ar tai tu?..

Išdilusios raidės,
Šaltas lietus,
Nyki tuštuma,
Apleistas kapas,
Apaugęs krūmais...

Nejaugi...

Jurgis Zagorskas, 11c kl.

MELANCHOLIJOS REGĖJIMAS

liūdno Agato Ežeras
baltoms Gulbėms

Klevų Alėja

ir degantis Agato Krūmas
dieviškai graudus

ir skaisčiame Violete
Agato Lietus sklidinas Dangaus

ir o viešpatie Agato Žiedai

tai kodėl
man nusispjauti

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasario "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Drėgna virš
maumedžių trio...
Ir alsavimas svirplio
toks liūdnas,
kad šiurpas nupurto išvydus.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

LIETŲ

O kaip lietaus aš tąsyk troškau,
Nes buvo baisiai neramu,
Norėjo (s)kristi Kauno bokštai,
Neradę grindiny namų,
Ir mano siela skaudžiai verkė
(O virto grindinys ledu)
Iškėlus galvą tartum vergė,
Kaip buvo kvaila ir graudu.

* * *

Pasivogiau - it šunį - lietų,
Kad būtų šalta man visam,
Kad mirt many kas nors pradėtų.
Jis cypė. Kando. O kas man...

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Subtilus ir elegantiškas lietutis
Grindiniu nukaukši taip grakščiai,
Kad visi šunyčiai atsisukę
Viens kitam padovanoja jį švelniai.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Topazinių akių naktis
plaukais - gyvatėm
kresteli kaip klevas dangumi
ir ant kaktos
gyvybe jai sužėri
iškankinto diemanto rasa.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

IŠVARGUSIOJE SCENOJE
(Rudenėjančios ašaros)

Iš varinių trimitų išsprūsta ruduo
Ir nutyška per purviną lauką,
Lyg nedrąsiai sukosti, nuščiuvęs rūkuos,
Vėl išgirdęs - kaip pirmąsyk - daug ką...
Gal nuaudė miglas iš nykios tuštumos
Ir įleido į jas dulksvą lietų
Vietoj muzikos... Gal dar be garso užgros
Taip, kad lyg nejučia sudrebėtų
Tau ranka, kai nuo veido nubrauksi kažką-
Kaip seniai pamiršai, ką turėsi
Suvaidint, kad rudens nemutrūktų ilga
Ir be talento sukurpta pjesė.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Princai būna maži, bet jie - atsakingi už rožę, ir todėl dideli, labai dideli būna princai.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

NATURE MORTE

Čiulba čiulbutė
Gieda lakštutė
Ant putino šakelių.

Miręs mėnulis
Stingdančią šviesą
Kaip pasaką žeria.

Senas barsukas
Rateliu sukas -
Irgi mat išprotėjo.

Švyti naktužė,
gaudžia ir ūžia,
Kažkas kažkur pasikorė.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

KLIEDESYS IŠ PIRMO ŽVILGSNIO

Vai, žvaigždžių naktužė
Taip graži graži...
Kaip, ar toj mergelė
Mins mane? Kaži...
Betgi... visgi... galgi...
Reiks surasti ją,
Pažiūrėt - ar tilpčiau
Josios širdyje.
Ei, broliuk mėnuži,
Sidabru švaistyk -
Sutikau mergelę
Ašiai pirmąsyk.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Maža baisi tragedija
Prieš mano akytes
Kaip vėliavėlė vėjyje
Nerimsta. Kiek dar tęs
Gyvenimas - režisierius
Be talento, kvailys -
Tą savo šlykštų mizerį,
Ir kas jį sustabdys?

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

VAKARO PASAKA

Medžiai pasakas klykia.
Inkščia pasakas medžiai.
Nurimk nesiklausęs, nutilki.
Tylai, tylai metas.
Vyniojasi pasakos baisios.
Tikros driekiasi pasakos.
Mano kaltės vaisius.
(Tfu, sumautos pasukos.)

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

DAINA APIE TRAUKINĮ

Melagių veidrodžių kambariuose
Išvargus klaidžioja dvasia,
Seniai nebetikėdama, kad ras
Kur nors akis - šventas, geras.
Iškaršęs laikas vos vos velkas.
Virš lubų inkščia senas balkis.
Dagilio iškamša beprasmė
Strazdelio iškamšą sudraskė
Ir šypsos kruvinu snapu...
Na, taip - man darosi šiurpu.
Kai niekšai veidrodžiai trise
Susižvelgia - nepakelia dvasia.
Tuomet man noris būti užmušta muse.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

LOPŠINĖ

Žiaurus kiškutis tyliai verkė,
Žiūrėdamas į švytinčias žvaigždes;
Turbūt žmoniją visą smerkė
Ir suvertė jai kiškiškas kaltes.
Žmonėms net pasiteisinti neleido,
Kad tai ne jie, o kiškiai išdavė dievus,
Kad tai ne jie suvalgė Žemės veidą...
Ak, graudžiai verkė tas žvėris žavus.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Mėnulis modernistas
plentuose šešėliais tapo portretus.
Saligatviai alsuoja
po jais sumigusiais šaltiniais.
Viauksėdami tarsi šunykščiai
liuoksi klevo lapai.
Su žvake rankoje vienatvė slankioja po miestą,
ieškodama draugų.
Kapinaitėse šikšnosparniai ratelį šoka.
Nusižiovauja katinas.
Aklas laikrodis gaudžia.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Liūdnoji mano gentie,
Tau tariu:
tame glūdi didis Kažkas.
* * *
Mėnulio liūdesiu
mėlynas gintaro lašas
palaimina sidabrinį
raibuliuojančių marių dugną.
* * *
Ak, mano gentie,
rasoti voratinkliai draikosi
virš paskutinės paukštės galvos.
Klyksmas ant marių ir plynaukščių.
* * *
Krištolinis varpelis sudūžta-
rudens melancholiškais žingsniais
paliesdamas šaltas šukes,
įsigauna Poezijos siluetas.
Tuomet gali pamiršti -
vardan Kažko.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

DŽIAUGSMO TEMA A

O dieve! Kaip gera prarasti!
Kaip gera gi būt prarastam!
Pabėgus tyla užsikasti
Monarchui - ir vėl nuverstam,
Ir žinoti - nesi reikalingas
Pasauliui, ir jis tau - taip pat,
Net norėti žudytis jau tingis,
Kaip keista - visko netekt -
Juk gera! Dieve, kaip gera!
Jau tikiu: išprotėti - puiku!

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

APIE GEISMUS, AISTRAS IR ŪPUS

Nors iš visų karalių esame menkiausias svetur,
tačiau Dievo apvaizda didžiausias savajame
krašte, kur turime galią duoti nurodymus
ir įsakinėti, pasmerkti ir pasigailėti, uždaryti
ir atverti.
Ir mes būname labai laimingas, kai mūsų
gražutėje kunigaikštystėje tvarkingai noksta
kriaušės.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

******

***

Ar priimtum, Jėzau, tryliktu mane?
Gal galėčiau būti Judas Lituanas?
Jau iš Karijoto buvo vienas... Ne?
Viešpatie, kaip šėlsta žilas okeanas...
Prikalė - ir viskas, baigta - taip manai?
Dieve, kiek dar kartų būsi tu išduotas!
Judas, kaip ir Kainas, čia juk amžinai -
Ir tik jų tikėjimas būna nemeluotas!

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

liepų kvapas alėjoje gelsvas...
tu meni kaip tai būna, sesule, -
kai ruduo, kai lietus, kai dar mylima
ašarotąja laime mėnulio...
ak, brangiausioji mano, ak, tolima,
ak, kai rudenį liepos alėjoje,
kai auksinis džiaugsmingas, kai vakaras,
kai skaistus aš matyti galėjau ją...
kas nebuvo, kas buvo, kuo tikima
kur dvi akys, dvi sielos, dvi nuojautos,
liepų kvapas alėjoje rudenį,
ir... į stiklą ugninį parodyta...

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

STRAZDELIUI

iš ąžuolo gilės išaugo iš
gilės išaugo giesmė iš gilės
į dangų strazdo giesmė
degutuota

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

MAŽYTIS BUVIMAS

O didysis ir godus Buvime!
Just. Marcinkevičius

tik tik tik tak tik tiek
tik tiek ne daug vos vos
vi sai tik tiek ra miai
ma žoj ty loj tik tik

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

...prie Marmurinių Kolonų šaltinio
vėjyje plaikstosi liūto karčiai
šikšnosparnio balsu skelbiamai paslapčiai
...prie Marmurinių Kolonų šaltinio
angeliškas peizažas
pro stūksančią amžino ledo sieną

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

svaigus Jūsų lūpų purpuras
tyliai laša ant mano akių
ir svaigstu it lelijos pumpuras
ir į uždraustą erdvę grimztu
ak sakykit ar turi poetas
būti griežtas ir tyras asketas
taip be abejo turi bet
jis maža ko vertas tuomet

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

ABSURDO MATYMAS

mano akys ledinės tarytum sudie
čežant lapų lavonams po kojų
tarsi neatsispindinti upėj žvaigždė
užsimiršęs spėlioju spėlioju spėlioju
ko suskilo virš Mirusio miško dangus
ko laukimas delnuos baugiai spurda
per nutiestus į žemę brangiausius šilkus
nusileido Didysis Absurdas

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

tamsi tyla užgėlė siaubo riksmą
kurio kaitra dar buvo duota apsigaut
o žvelk dabar pačiom akim kas vyksta
tavy kai draskomas esi žmogau

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

rojaus paukščiai, tyliai atplasnoję,
švelniai apkabina Jūsų dangiškas akis,
graudžiai naktimi buvimas uždainuoja,
ir tuomet graži Jūs lyg pati Mirtis,
liūdnos rožės kiniškoje vazoj
lyg džiaugsmu nuvirpa jautimu
to ilgėjimosi, amžino, bežadžio,
per kurį aš Didžią meilę suprantu

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

švelniai almančioj vėsoj užsninga
ūžesį ir klegesį, kuris,
rodėsi, tarsi tamsa, praris
brandžią rimtį, nuovargį džiaugsmingą -
ir nutyla viskas, vien tik žarsto
baltas kalijų mintis rytys, -
paskutinis rūpestis išsisklaidys,
ir ramus galėsi tu nužengt už karsto

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

NORAI

Sudžiūvusio ąžuolo lapo šnaresio naktį,
Naktį tylaus sniego gaudesio,
Parkų girgždesio ir apuokų vaitojimo
Argi nesinori būti teisingais.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

LEGENDA A

zylė šermukšnyje nageliu į saulę hiacintai ir edelveisai ašaromis ant stiklo skambant vivaldžio metams fredos parkas pilnas dangaus dvi voverės viena paskui kitą kuri greičiau į viršūnę juk aš mažesnis už žvirblio plunksną ant akmens delno (dangau kaip aiškiai snyguriuoja)

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

LEGENDA B

mudu takeliu tarp medžių ak
tu nupūti snaigę
koks speiguotas rytas
pažiūrėk šerkšnas ant eglės
spyglių ir tavo
nuraudę veidai netikėk
vasara dar (neduokdie pabusčiau)

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

DIALOGAS SU BRŪKŠNIAIS

Jaunatis šuniui tyliai stūgteli: -
Sidabrini žvėrie, kaip laikais? --
Tas apeina numestą butelį: -------
Gi kaip šuo aš - visais laikais: --

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

KALĖDAIČIO TRUPINIO ILGESYS

Skubu tikėt...Kad tik suspėjus,
Kol tviska ežerai ledu,
Kol sukas - lyg vaikai - idėjos
Aplinkui dangų ratuku...
Skubu tikėt... O akys liejas
Vaizdais, tarytum jau - krauju,
Nors dar tik šiąnakt link Betliejaus
Patrauks išminčiai trys (ar du...).
Skubu labai, skubu pas Kristų! -
Nusišypsok, mažyli, na -
Ir tik meldžiuos, kad neparkristų
Skubėdama širdis mana...

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

PRADEDANČIOJO ERETIKO PRIEKAIŠTAI GYVENIMUI

Sustiro viltis. Apšarmojo.
Šaukia žvaigždės į langus nakčia.
Tyliai šaukia. Žinai, - nebenoriu.
Man skaudu. Pažiurėk - va, delčia.
Juk ir tau jau seniai nusibodo.
Ko dar stovi liūdnai - eik iš čia.
Kam turėt tau - gyvenimui - žmogų.
Pavargai. Pavargai nejučia.
Nebudėk. Eik namo. Eik namo jau.
Jau bjauru. O puiki ta delčia!
Tik sustiro... Per... širdį užtvojo.
Nebijok. Nebijau. Čia - pradžia.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Nors aš per sausas sąžinės graužimui
Dar sugebu šlykštėtis savimi,
Ir didžios nuodėmės tolygios atgimimui,
Nes puolus ypač traukia idealai tolimi.
Kur kas baisesnės nuodėmės mažytės,
Kai nusidėjęs tebesijauti švarus,
Toks kaip visi, ir nėr čia ko žudytis,
Kai pamiršti pats smerkęs "per gerus".

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Kai saulę trys vėjai paniurę sudrasko
Ir vakaras stoja valdovu žiauriu
Dobile viduržiemy tūto
Piktdžiugiškai negandas žemės geriu
Išsunkdamas skausmą kiekvieno jos taško
Ana gal nematot o aš tai vydžiu
Nerimastin šaudančių šarkų žvarbus
Valsas pražysta ir virsta gūdžiu
Stūgesiu tarsi bepročius varpus
Lunatikai tamsūs daužytų
Dobile viduržiemy tūto
Merdinčio kelmo vaitojimą aštrų
Kartu su septynetu grybų piktų
Težinom ir geidžiam kad kuo sunkiau gestų
Ir kad virš mirštančio vietoj žvaigždžių
Teliktų bergždžios žebenkštіes
Alksnyje įskeltos kibirkštys
Ei
Ar žemės tai negandos ar
Mano
Dobile viduržiemy tūto

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

TRAPUSIS GLUOSNIS

Kaip gluosnis aš,
Gluosnis trapusis,
Parimęs liūdnai ant vandens...

Pūs vėjai
Nuo Grįžulo pusės
Ar tingiai vakaris plazdens -
Rymosiu,
Dar ilgai stovėsiu -
Kol šerdy viltis bestovės,
Vienatvę
Ir meilę šlamėsiu...
Tik šlamesį kas ar girdės?..

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

Nuo veidrodžio dvelkia siaubu
Ar žinai mano kelias kuo grįstas
Tuštumom abejonėm viltim
Tuo kas skuba greičiausiai įgristi
Nes nuo veidrodžio dvelkia siaubu
Nes žvaigždė man tėra tik žvaigždė
Bet nerimas žvaigždę išvydus
Jau yra didžioji sandauga
Psichika kart Gotika kart Etika kart Mistika

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

NEUŽBAIGTI ŽAIDIMAI

1) vienas (šventumo žybsnis)

Tylos gelmių žaismingi atspindžiai
Nubėga raibuliuojančiu paviršium žodžio,
Įsiskverbia į jį ir godžiai varsto
Lyg sąžinės graužimo genami.
Ir kiek tada didžių prasmių įgyja žodis,
Ir tampa kūnu, ir mirtim, ir saule!..

Paskui nubėga ir kažkur sudūžta.

* * *

2) kitas (kada kas)

Kada tikrėja - kai skauda;
Kada gražiausia - kai verkia;
Kada brangiausia - kai reta;
Kada nemyli - kai glemžia;
Kada garbinga - kai gėda;
Kai mirė - tai niekad nebuvo;
O saulė - kai švinta ir teka;
Vanduo - iš širdužės čiurlena,
Ir elnės susirenka gerti;
Tik baisu, jeigu niekam nerūpi.

* * *

3) trečias (žvagždžių skaičiuoti)

Naktis į ežerus pirmiausia nusileidžia.
Sušnenka vienaragiai sanskritu.
Iš liūdesių (ne iš monetų) paukščiai žaidžia.
Numirštu sunkiai. Dar sunkiau gimstu.

Bijau labai. Ir baisiai noriu džiaugtis.
Akis užmerkiu ir brendu gyvent.
Aš nebijau. Esu pašėlęs paukštis.
Eime kartu. Atleisk, kas buvo, man...

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

IŠTIKIMYBĖ

Seno sodo gelmėse
Baltas varnas žiemą saugo
Ir nežino, kad užaugo
Žemėj didelė tamsa,
O žiema seniausiai mirė,
Ir pavasario nebus,
Ir kad tik tuščius kapus
Senas sodas jam išgyrė;
Bet galbūt kam nors gražu,
Kad yra baltų varnų.

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

***

O gruodas griežia graudžią gaidą
Apverkdamas rudens kapus
Į blyškų mirgesį sueina
Garsų keitimasis grubus
Ir nebespėji sekti teksto
Ir tik be abejo žinai
Kad viską sukdamiesi drasko
Tvarkingo rato stipinai

Ugnius Mikučionis - Vizgirda, 11b kl.
1994m. moksleivių poezijos pavasarėlio "Pirmosios kregždės" laureatas

NUOTAIKŲ SPALVOS

I
Juoda

esu čia
ir matau sieną
o mano juoda siela
sklando erdvėje

kažkur atmintyje
pralėkė šviesos meteoras
o mano juoda siela
nerado nieko
skrisdama šviesos greičiu

II
Žalia

Dangų raižo begalybė paukščių
Jie savo žaliais sparnais
tingiai plevena. Ir atrodo
gražiai blizgančios saulės atšvaituose.
Patys to nežinodami.

O kažkas toli groja žalią žalią bliuzą.

III
Raudona

Aš nerandu vietos
ir eilių rašyt negaliu
Sudegsiu rytoj.

Vytenis Dapkevičius, 11a kl.

***

Bažnyčios rausvos plytos
Nuplautos krauju šiltu
Žaliam danguj
Pragydo vieversys
Sušalęs lapas
Suspausta
Širdim

1993 10 23
Laurynas Stančikas, 11a kl.

***

Auksinis Dievas
Ir juodas kelias -
Palydovai tavo
mintims -
Greitas vaizdas
įsmigo
Kryžium link
Kosminio sniego
į mūsų smegenis

1993 11 11
Laurynas Stančikas, 11a kl.

NEŽINAU...

Ištarti žodį man būtų kančia,
Todėl aš ant lapo rašau,
Kodėl mane smaugia žodžiai nakčia,
Kodėl aš į sieną savo galvą daužau?

Naktį, kai pakyla baltutėlė delčia,
Aš raštą žvaigždžių danguje skaitau
Ir suprantu, kad tik gyvenimo tarnas aš čia,
Kad nieko už gyvenimą nėra šlykščiau.

Kai saulė jau kyla ryte,
Užmerkti paraudusias akis bandau
Ir kruviną galvą slepiu patale,
Bet kodėl visa tai... nežinau...

Martis

APGAULĖ

Tą rytą saulė kėlės sunkiai
Ir sunkiai kėlėsi siela žmogaus,
Žmogaus, kuris gyvent mokėjo puikiai,
Bet prašėsi pagalbos iš dangaus.

Tą rytą rasa sunkiai krito
Ir sunkiai prausėsi siela žmogaus,
Žmogaus, kuris laimingas laukė ryto kito,
Bet meldė pasigailėjimo dangaus.

Tą rytą sunkiai gėlės skleidės
Ir sunkiai dūsavo siela žmogaus,
Žmogaus, kuris tik Dievui meldės,
Bet taip ir nesulaukė nieko iš dangaus.

AMŽINYBĖS KLAUSIMAI

Kodėl žodžiai gimę galvoj
Nedrįsta išsprūsti į šviesą?
Kodėl mintys paskęsta tyloj,
Nespėję pranešt visą tiesą?

Kodėl sakinį paskandina minia,
Nebaigus klausyt ligi galo?
Kodėl eilės gimsta nakčia
Ir ryto sulaukia ant stalo?

Kodėl tylą praryja garsai?
Kodėl tamsą atima saulė?
Kodėl dingsta svajonių balsai,
Susipratę, kad jie tik apgaulė?

Kodėl žmogų prispaudžia kančia,
Jam netekus staiga artimųjų?
Kodėl meilė išgaruoja visa,
Kai suprantam mintis mylimųjų?

Kodėl saulės šviesoj apsvaigsta žmogus?
Kodėl begalinėj tamsoj sklando sielos?
Kodėl dingsta žmogus, kuris tau brangus,
Kai tavo kaklą suspaudžia gyvenimo vielos?

Bet tai tik amžinybės klausimai,
Kodėl į juos atsakyti nelemta?

Martis

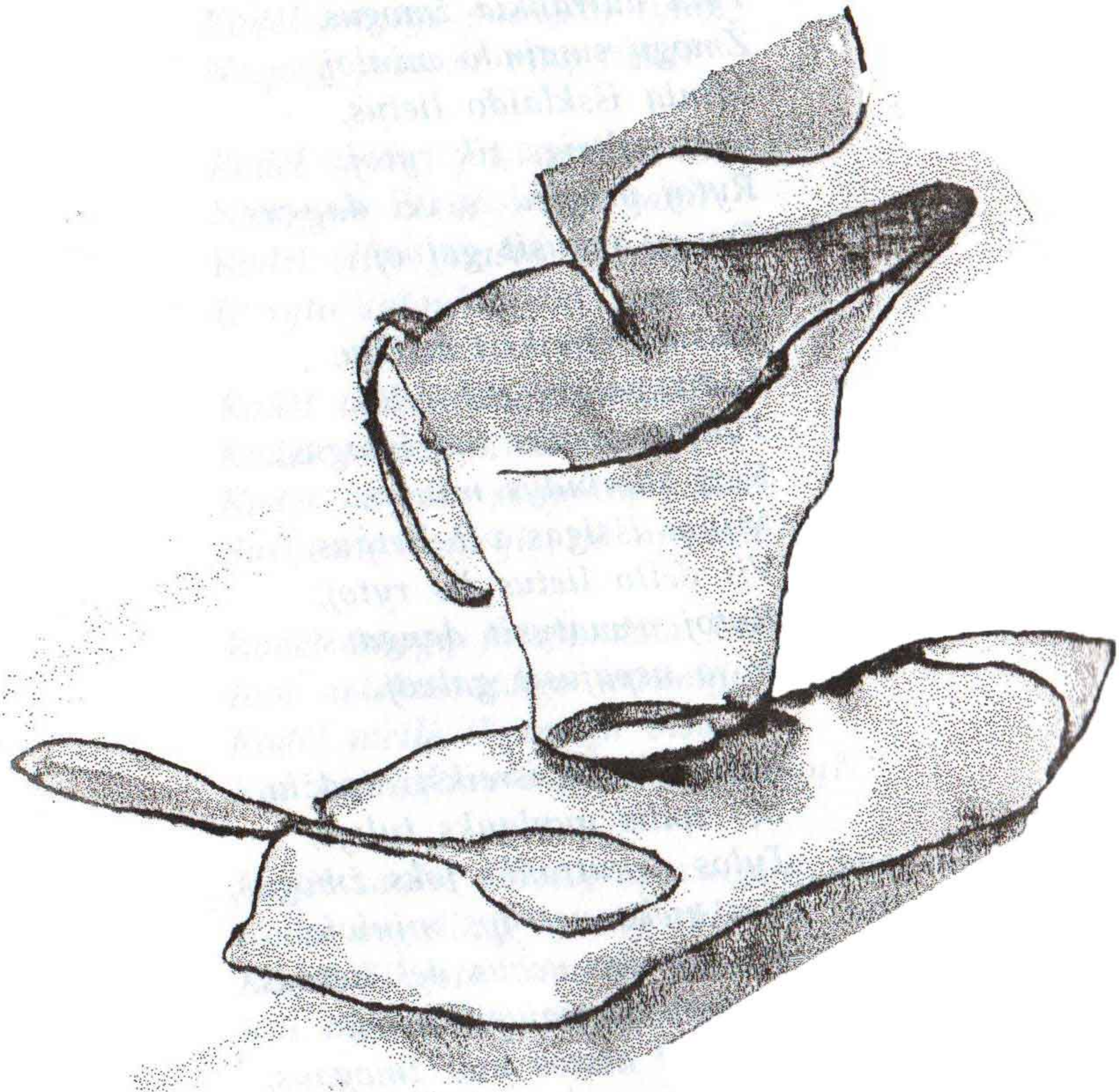
ŠIAIP SAU

Jausmą išreikšti žodžiu,
Žodis paskęsta tyloj,
Tylą nutraukia žmogus,
Žmogų sumindo minioj,
Minią išsklaido lietus,
Lyti pabaigs tik rytoj,
Rytoj pragiedrės vėl dangus,
Dangų pajusit galvoj.

Jausmą išreikšit žodžiu,
Žodis paskęs vėl tyloj,
Tylą nutrauks tas žmogus,
Kurį sumindys minioj,
Minia išsigąs vėl lietaus,
Vis dėlto lietus lis rytoj,
Rytoj nematysit dangaus
Ir jo nepajusit galvoj.

Neturėsit ko išreikšti žodžiu,
Bet žodis nuplauks tyloje,
Tylos nenutrauks joks žmogus,
Nes nieko netryps minioje,
Nes minios nebus dėl lietaus.
Dangaus nepajusit rytoj,
Jausmai atstos nuo žmogaus,
Tik tyla vyraus galvoj.

Martis

IŠ FILOSOFINIŲ UŽRAŠŲ

Apie gyvūną

Kažką jis, be abejonės, turi.
Kažką suvokia - aš to neneigiu.
Vargu ar šitą galima įrodyti.
Jeigu jis kažkiek mąstytų kaip žmogus...

Žmogus kaip individas

Žmonės atskiri.
Kaip mąsto Petriukas
Turėdamas supratimą,
Kaip mąsto kitas žmogus?
Fizika domisi žmogaus motorika.
Žmogus - fiziškai judanti būtybė,
Bet mums svarbu tai,
Kad žmonių aibė turi
Begalę fizinių, socialinių ir
kultūrinių savybių.

Apie kavą

Po balta ne sniego baltumo puta
Banguoja ne žemės juodumo vanduo,
Ir skylančiais esteriais virpantis kvapas
Užverda mane visai dienai.
Kava - dinamitas.

1993 03 02
Milda Lukšytė, 11c kl.

KAI JIS IŠEIS

Vaižgantui

Rauda smuikelio viržiuose sudegs;
Nekvapiai pelenai kris Paalaušėj;
Basos kojos akmeniniam grindiny paskęs;
Saulė patekės, bet bus nereikalinga;

Mūrinės sienos uždusins rasos nuplautas
niekad pievas;
Kanarėlės nepakels narvelio ir niekur neišskris;
Tik širdis - ji degins kaip kadaise po lietaus
pražydus saulė;
Tarp gotikos šedevrų suklupusi gonkelė pasiklys.

- Pavargęs žirgas tenenuneša manęs link debesų,
Nes gimtos pirkios dūmai nesuras, kur aš esu.

1994 02 11
Milda Lukšytė, 11c kl.

NEIŠSIŲSTAS LAIŠKAS

Mama, mano nesibaigiančios pasakos fėja, stebuklinga Meilės lazdele mostelėjusi, kasdien padovanojanti po saulę. Po daugybę saulių - savo, tikrosios ir vienintelės mano saulės, atšvaitų.

Mama, mano tyriausias šaltini, atlaidžiai nusišypsojęs padėkoti užmiršusiam upeliui, kurio pradžia - tavo Meilės versmė. Kurio žybčiojanti versmė - tai Tu.

Mama, rasa apsiverkusi rože, savo širdį vagojanti mano skausmu, o manąją gydanti ašaromis.

Mama, mano mylima neblėstanti Saule... Ačiū.

1994 04
Milda Lukšytė, 11c kl.

MANO MINTYS,
PERSKAIČIUS R.M.RILKĖS EILĖRAŠČIUS

Pro uždarytą langą
Negali įsibraut ruduo,
Bet aš girdžiu jo
Krentančią bespalvę vėsą,
Užuodžiu juodus kaip
Nakties dangus lietaus lašus.
Ir neliūdžiu, kad negaliu
Jų liesti ir matyti.
Nes kambary - dar tik pavasaris,
Vaikystė žaidžia ant grindų.
Jis vis klajoja po nakties pasaulį,
Kur nėra formų, pavadinimų-
Jokių ribų...
Nebijo jos tyrumas įžūlios dienos,
Kai pasiklyst gali tarp akmeninių sienų;
Įsmukus tarp bejausmių lapų,
Išskris vaikystė į savas erdves...

1993 10
Milda Lukšytė, 11c kl.

***

Akis atmerkti
aš suspėsiu
kai kris rasa
tarp akmenų
rankas ištiesiu
neturėsiu
naujų minčių
jausmų senų...
pamiršti lengva
nepriminti
sunkiau išplauti
iš akių
mylėtą žvilgsnį
švelnią mintį
sunkiausia -
neturėt
vilčių.

Žilvinas Bubnys, 12a kl. .

***

Arkliukas vienas kalnuose bėgiojo,
Jis šokinėjo, dūko iš pat ryto...
Apsvaigęs nepamatė, nesustojo
Ir į bedugnę tarp uolų įkrito.

...Akis atmerkti dar jisai įstengė-
Kalnų vanduo per lūpas jo tekėjo
Arkliukas tyliai, graudžiai nusižvengė
...Ir gurkšnį vieną dar nuryt suspėjo.

1993 12 02
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

D.

Per liūdesio upę
Arkliukai trys brenda
Pavargę, suplukę
Krantų neberanda.

Galvas panarinę
Į vandenį žiūri,
Nutilę, nurimę
Vilties nebeturi.

Jiems kojos sustingsta,
Pakelt neįstengia,
Jie ašarom springsta,
Ir tyli, nežvengia.

Arkliukai suplukę -
Srovė juos kankina,
Ir liūdesio upė
Visus paskandina.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Gražu kai nori
pažiūrėti
Žiūrėk kai nori
jei gražu.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Iškrito sniegas
tarp kalnų
ir liko niekas
aš lieku
nepasijusiu
niekados
nieku...
Klaiku, bet
protarpiais
gražu -
juk eglė -
medis
tarp beržų.
- - - - - - - - -
Švelniau nebūna
nei švelnu.

1994 03 01
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Juk tai nereiškia,
Kad neklysta
žmonės,
Juk tai nereiškia,
Kad tik aš
klystu.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Keistai atrodo gyvas
tarp vaiduoklių,
Keistai ir mes atrodom
tarp žmonių.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Kreivu žvilgsniu
šypsniu kreivu
apsiginklavęs
pareinu
mintis pardavęs.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Man daug nebereikia,
Aš noriu TRUPUČIO,
Aš noriu tik trupučio
VISKO.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

(Turbūt dvi valandos žodžių neapgauna
taip, kaip vienas žvilgsnis...)

Mintis -
slogi.
Tiesia kryptim
Vanduo ir
protas
su manim...
Akmuo ir
grotos.
Daros keista
...užkaista -
lieka tuštuma.
Švari erdvė,
prasmė,
tamsa.
Sulūžęs žvilgsnis
per akis
praeina tiesiai.
Sminga.

Aš pasislėpsiu
tarp
vandens,
ir ji
gyvens...
Jau be manęs,
dienas iškęs,
prastums
savaites,
ir tegu...
Vanduo -
užkaitęs...
Vėl slogu.
Išgerti reikia,
nusikeikia.
Surinkti
mintį
akmenų...
Slogu.
Migla ir
rūkas -
ne tas pats,
jie vienas
kito
nesupras.
Žiūriu
ir darosi
gražu,
Padarė laužą
iš beržų.
Man reikia...
veikia
neigiamybė...
Ar beprasmybėje
teisybė?

Sulaukti
noriu...
Laukia.
Traukia.
Iš lėto temsta,
apsiniaukia,
parausta,
skausta.
Tyliai šaukia:
"Palauk!.."
Nutyla tarp
stabų,
skaudu
ir darosi
slogu...
Pamiršk.
Galbūt atšals
vanduo.
Sugijęs
žvilgsnis
ir akmuo -
galva.
Vanduo
neturi
išminties.
Mylėt nereikia
akmenų,
jie -
mintys
be jokių
jausmų.
Norėti tyliai...
Kol gražu...
Nepanašu.
Todėl graudu,

...nebesuvaldomai
slogu.
Paklydę mintys
tarp kalnų,
Išnyra žaibišku
greičiu.
Grėsmė,
jėga.
Sugriaut viltis,
Ir niekas jų
neatstatys.
Norėti galima
žvaigždžių...
Suspėti.
Tarp dviejų
krantų
sugriautas tiltas
iš
širdžių...
Kai nori
sakoma
"geidžiu".
Paskendus
žvilgsnyje -
klaidu...
Slogu,
beprotiškai
SLOGU.

1994 04 11
Žilvinas Bubnys 12a kl.

NETIKRAS SONETAS

Parduotos mintys už skatikus,
Parduota laisvė už mintis.
Gyvenimas už laisvę atiduotas,
O iš gyvenimo visus išves mirtis...
- - - - - - - - - - - - - - - -
Nukeltos mintys už jausmų ir norų,
Su siela protas susilieja ir tada
Pilni tuštybės užsigerkim oru,
Juk gera šitaip mums nebuvo niekada...
- - - - - - - - - - - - - - - -
Tai pabaiga, jau viskas apgalvota,
Nuspręsta viskas ir tiesa rasta.
Tarytum būtų priesaika jau duota,
Žiauri ir dar beprotiškai keista...
- - - - - - - - - - - - - - - -
Į viską spjauta kas jau buvo ir kas ne...
Tai netiesa, tai viskas netiesa!

1993 10 11(27)(11 12)
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Praraskit
duokit ir
supraskit -
iš viso
nieko
nebėra.

Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Praplėškim krūtines,
Krauju susimaišykim,
Prigluski prie manęs,
Visas mintis palikim.

Pakelkim galvas,
Lūpom susiglauskim,
Pamirškim viską,
Vieną jausmą jauskim.

Tegu suaugs krūtinės
Ir lūpos susilieja...
Dar truputį degtinės
Blaiviausias te įlieja.

1993 10 11
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Žodžius prigirdysiu natų
akordus trauksiu tarp dantų
pamiršęs skonį smegenų
krantus sujungsiu be tiltų...

1993 03 14
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

***

Sukrėtęs
traukia...
apsiniaukia
sulysę
griaučiai
debesy...
jie trise
laukia
ilgesy...
Aš vienas -
trečias
vėjai siaučia
diena
tamsi
šviesi
naktis
keista mintis
ir
drebulys
per kūną
sminga
per akis
už langa
sminga
užpustys
po vieną
bet iš viso
tris
o dieną
kris
tamsa švelni
mintis
vienintelė -
kilni...
todėl
palauk
jei
išeini.

1993 03 14
Žilvinas Bubnys, 12a kl.

MYLIU...

Sustos akimirka, tik man sustot neleis...
Nustos net žemė suktis aplink saulę.
Gal meilė savo apdarą pakeis?
Gal ši akimirka pakeis pasaulį?

Dar ta lauktoji valanda ateis,
Ateis, kaip ta akimirka žavinga,
Dar ta naktis, dar metai tie praeis...
Kodėl lemtis negailestinga?

O tu ateik, ir metų neprireiks,
Ateik, kaip ta akimirka žavinga,
Nusišypsok, pasaulis pasikeis,
Ištark... Tą žodį stebuklingą...

1993
Egidijus Vidmantas, 12a kl.

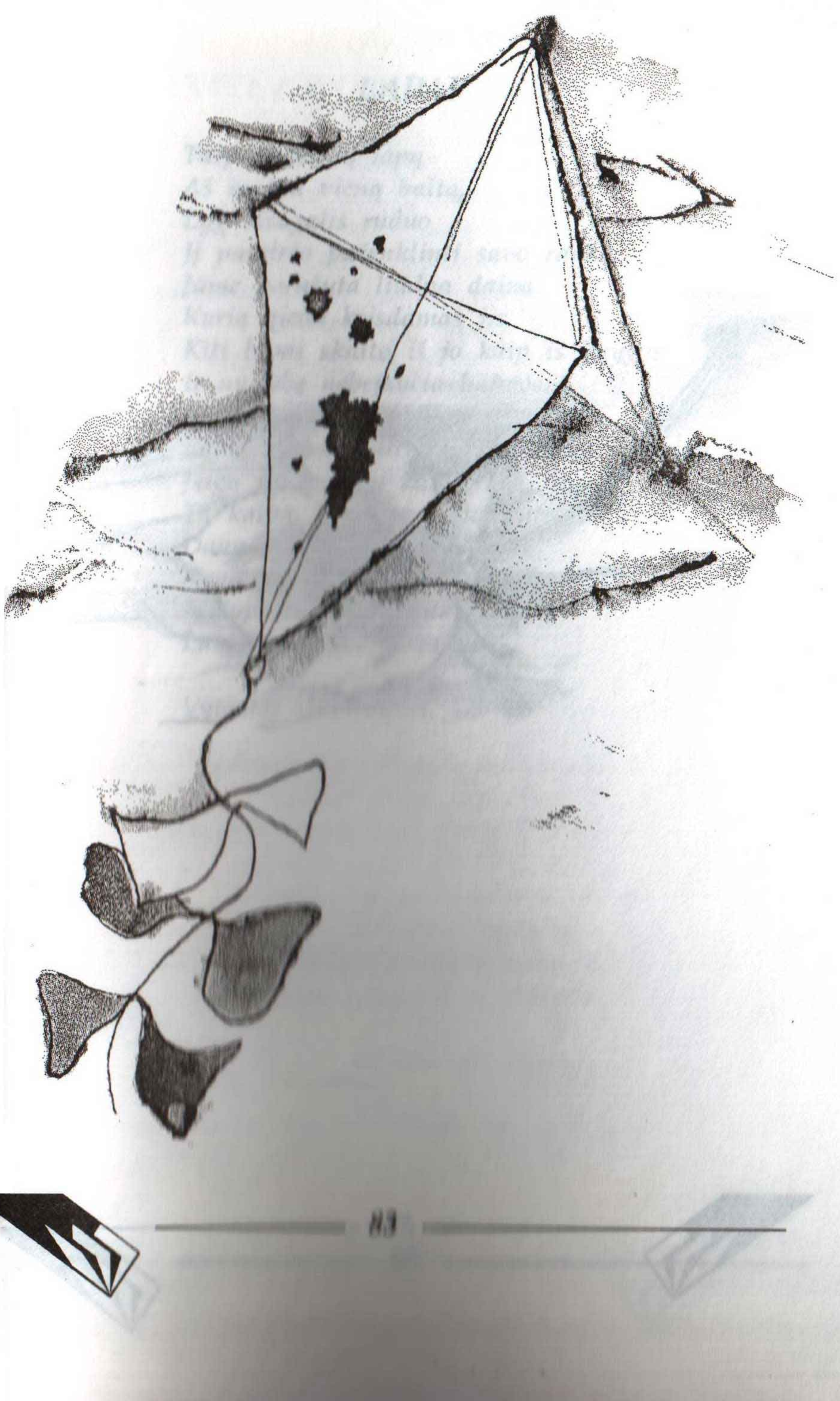
LABANAKT !

Kiekvienas mūsų savo baigs dienas...
Ištikimybė, baigus nuosprendį skaityti,
Išties į saulę savo purvinas rankas
Ir saulė puls jos purvinas rankas laižyti...

Gyvenimas - nusikaltimas tavo bus,
O liudininkais - tavo akys,
Liežuvis - prokuroras nebylus...
Ir nuosprendžiai, kaip vienas, tokie patys.

Tėvynė duobę Tau iškas,
Ir nuosprendį įvykdys advokatas.
"Procesas baigtas" pasakys kažkas...
Mažiems vaikams miegoti metas.

1993
Egidijus Vidmantas, 12a kl.

LAPAI

Tarp auksinių lapų
Aš matau vieną baltą,
Lyg visagalis ruduo
Jį pamiršo paženklinti savo ranka,
Jame parašyta liūdna daina,
Kurią gieda krisdamas jis.
Kiti lapai skaito iš jo kaip iš knygos
Ir nustebę nebejaučia baimės.
Jie nebijo būti sutrypti,
Lapai moka skaityti, o tai daug svarbiau.
Jeigu jie mokėtų kalbėti
Ta kalba, kurią mes suprantam,
Daug pasakytų, o gal
Nenorėtų mūsų įžeisti
Ir šypsotųsi tyliai ant žemės,
Laukdami savo pabaigos.

Vytautas Vaitkevičius, 12b kl.

PASMERKTAS VIENATVEI

Krito diena, pasiliko naktis,
Lyg kovotojas, ginklo netekęs,
Pasiliko ruduo, o su juo
Pasilikt nenorėjo niekas,
Net žvakės gesdavo jam pasirodžius.
Jis vis ėjo ar bėgo, neaišku.
Dar nei vienas nematė jo veido,
Kuris kyšo naktim iš tamsos
Ir lyg priekaištas amžinas vaikšto.

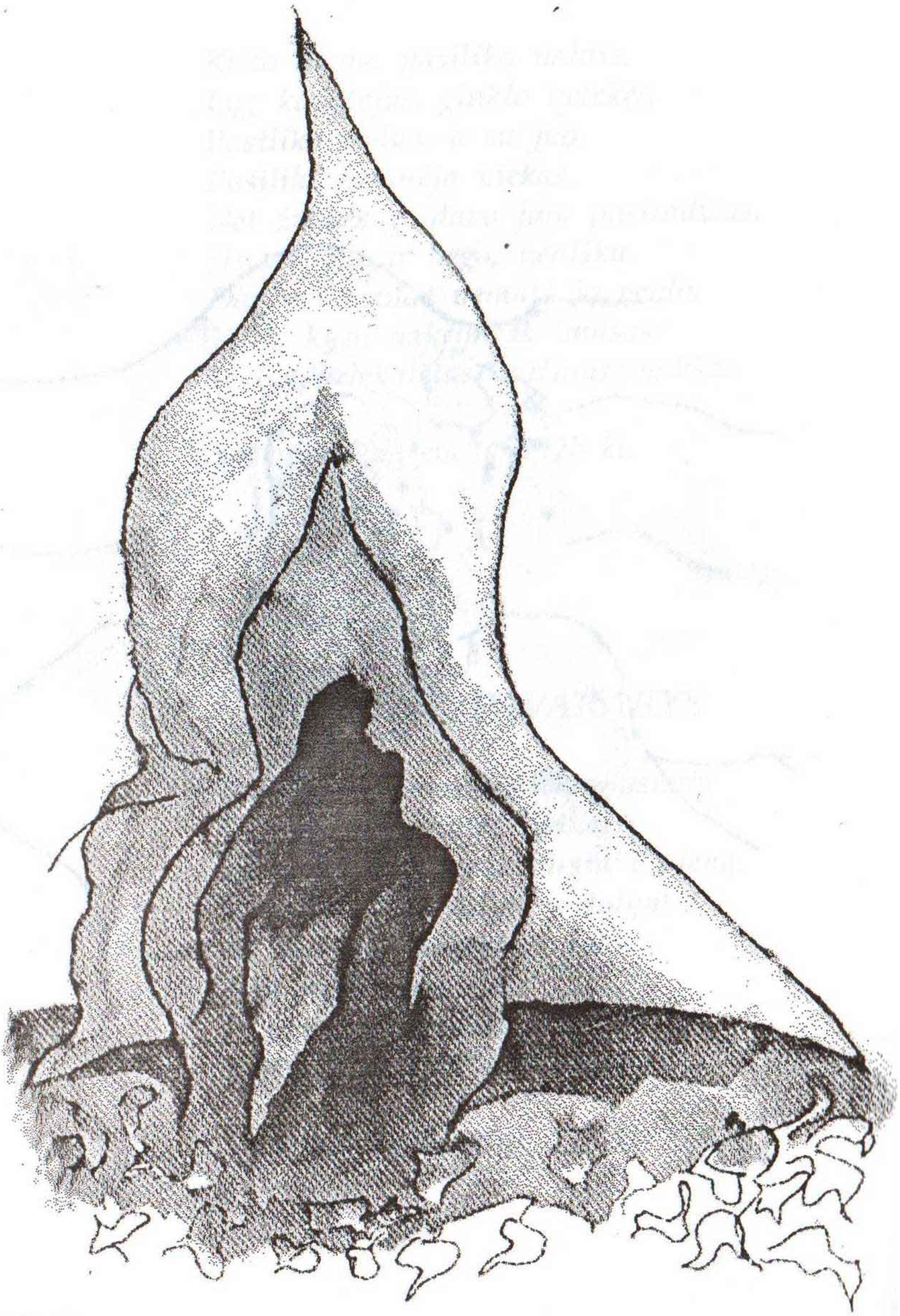
Vytautas Vaitkevičius, 12b kl.

RUDENS PAVAKARYS

Raudonom pamiškėm nuplasnojo
Geltoni, lyg saulės vaikai.
Žaliu kilimu, kuris virsta į pieną,
Pagirdyti lėkė tolyn ir tolyn.
Aš sėdėjau, žiūrėjau į juos,
Į jų negeltonas akis
Ir pavargę lapeliai nuo vėjo
Atsigulė pailsėti ant tako.

Vytautas Vaitkevičius, 12b kl.

***

Man tavo ašaros
Nereiškia nieko.
Nebent tik tai,
Kad tu verki.
Aš pavargau.
Aš noriu miego.
O tu kalbi.
Kalbi man apie tai,
Kas man nereiškia nieko.
Kas buvo Aš.
Aš pavargau.
Aš noriu miego.
Ir nieks manęs nesulaikys.

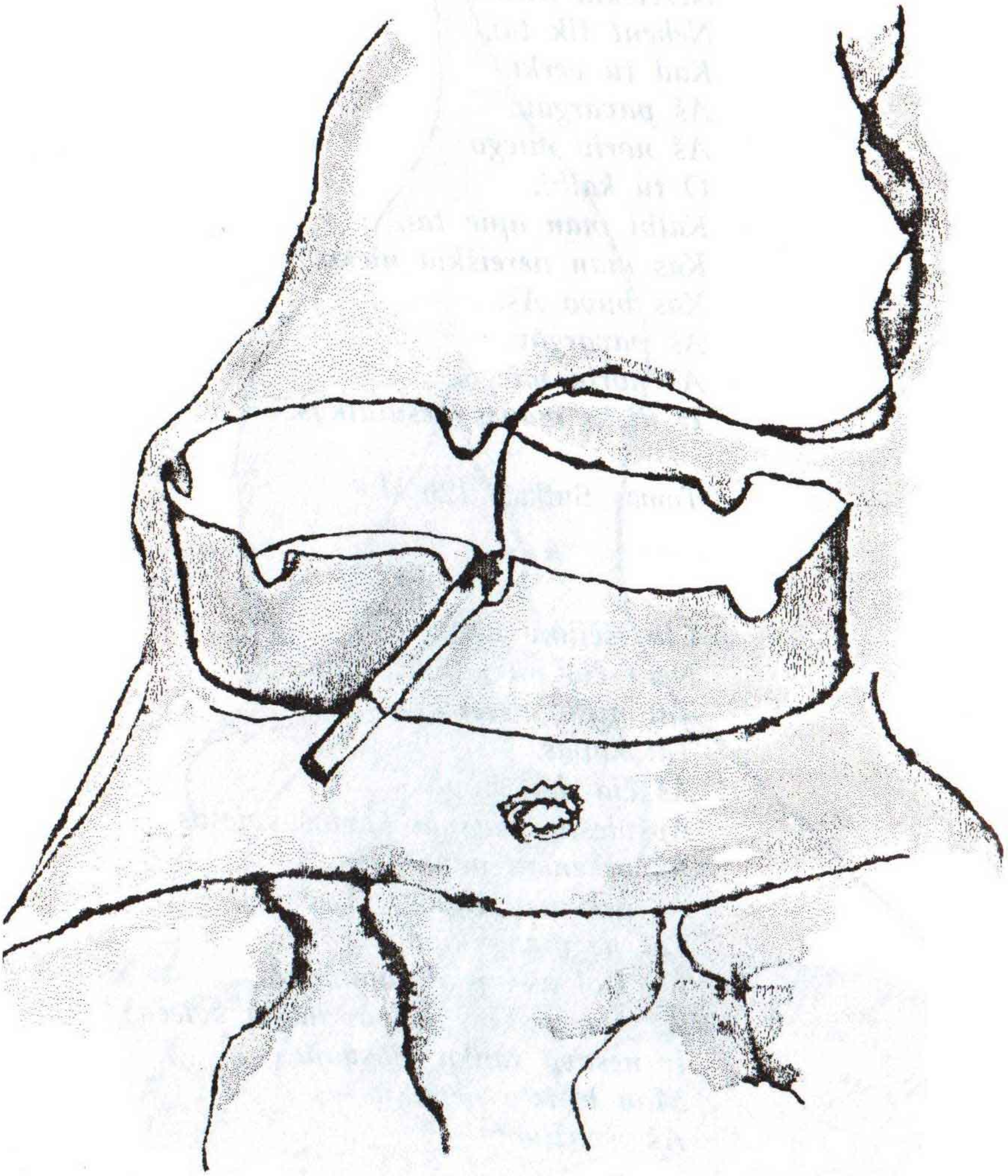
Tomas Butkus, 12b kl.

***

Čia išėjimo nėra.
Nėra čia nukritusių lapų.
Tai nieko nereiškia -
Tai kapas.
Aš čia dar stoviu
Apšviestas žalsvai juodos šviesos
Aš nekenčiu pavasario.
Aš nekenčiu tiesos.
Tai ne mano kūnas -
Iki šiol aš viską sapnuoju
Aš dar matau žalsvai juodą šviesą
Ir nesava ranka mosuoju
Man bilieto nereikia -
Aš išvažiuoju

Ir krenta tavo lapai man po kojų.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Kulka pataikė jam
tiesiai į krūtinę
Žaizda atsivėrė bekraštė
Jis dejavo,
Sakė kažką jo lūpos sutinę
O kraujas visu raudonumu
praeivius taškė.
Jam stojo širdis.
Jis merdėjo.
Jį tampė traukuliai.
Prie jo priėjo ji ir
Pabučiavo,
Bet buvo pervėlu
Jis mirė, nes neteko viso kraujo savo
Jis mirė.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Aš neišliksiu čia - nes neturiu jėgų.
Aš paliksiu šią sceną.
Paliksiu.
Išeisiu nakčia
Pasigrobęs laimę
Paliksiu tik džiūstančią jūrą -
Aistrą.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Čia mes visi
Čia jaučiasi kraujo kvapas.
Visi mes mirčiai pasmerkti
Paskutinė stotelė - tai kapas.

Čia mes visi
Čia velniškai gražu
tarp medžių didelių
Norisi būti visko dievu
Nesinori tebūt drugeliu.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Mes esam
Tik dangaus šešėliai
Ir tik galvojame,
Kad mes gyvi.
Mes nykstame.
Mes patikime laimę žvaigždei.
Ir einame pirmyn
Akli
Mes vaikštome aplinkui,
Bet negalim ten patekti.
Mes esam tik dangaus šešėliai.
Mes esam,
Bet jau baigiame sudegti.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Beformės lūpos
Šaukia tyliai mano vardą.
Ir aš einu link ten
Aš nežinau,
Kad mirsiu šiandien,
Kad teks padėti kardą
Be mūšio,
Be tikslo,
Be kovos.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Aš gyvenu šiandiena -
Lietus.
Aš suradau namus -
Lietus.
Aš myliu tave vieną -
Lietus
Aš trokštu savęs -
Lietus
Ir niekas neras mano sielos -
Lietus -
Jis toks smarkus.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Ant ledinio aukuro akmens
Atnešu aukot vienatvę,
Kad netektų laukt rudens
Apkabinus suklastotą meilę.

Nes ruduo nebegalės paslėpti
Savo lapais krintančiais tiesos
Kad netektų man stovėti
Ant šitos vienspalvės dykumos.

Tomas Butkus, 12b kl.

***

Po truputį gęsta akys.
Jau užspaustos.
Begėdiškai džiūgauja skausmas.
Jau nutilo.
Žiauriai rusena nelaiminga meilė.
Jau užgeso.
Tyliai bręsta mirtis.
Jau subrendo...
CHA!

Melancholija.

Tomas Butkus, 12b kl.

LIETUS

Šlepsi žemėn sumirkę lapai.
Šiepia medžiai nuogumą viens kito,
Nes savo nuogumo nemato.

Pakibę debesys praneša mirtį,
Bereikšmius žodžius paišo ant stogo.
Panaudojęs vienintelę viltį
Savo širdį beširdis parodo.

Viską metę dievai išsigąsta
Savo pykčio ir dieviškumo.
Valkatos išmaldos neprašo
Lyg atminę savo išdidumą.

Per neišbandytą tiesą
Nenumaldomai eina gėris
Arba blogis, gėrio vardą sugėręs.

1993 12 22
Tomas Butkus, 12b kl.

ŽMOGUI

Tirpsti Tu visatoj, visatą užgoži,
Judi begaliniam laike,
Toks mažas esi ir beprasmis kaip žodžiai,
Nors netelpi pats savyje.

Žvelgi naktyje Tu į dangų berybį,
Jautiesi menkysta esąs.
Su savimi Tu nešiojies gyvybę,
Užpildai bedugnias visas.

Tu saulę regi, šiluma jos džiaugiesi,
Tau darosi liūdna, kai jos nematai.
O kartais tą saulę savyje Tu nešiesi
Ir jos šiluma dalinies su visais.

Taip bėga gyvenimas, sukas planetos,
Pasibaigia metai, ateina kiti,
Ir Tavyje juk taip pat viskas vyksta,
Lyg dvejuose pasauliuos iškart gyveni.

Žmogus Tu esi toks didžiulis - koks mažas,
Tiek daug Tu gali sutalpinti savy.
Tu savo didybe užgoži visatą,
Kadangi Tu pats visata ir esi.

Šarūnas Šlajus, .12c kl.

BEPRASMYBĖ

Einu aš per dykumą
Ieškodamas šulinio
Einu aš per nykumą
Ieškodamas turinio

Einu aš per mišką
Ieškodamas tako
Einu aš per visumą
Ieškodamas kapo

Einu aš į barą
Ieškodamas vyno
Einu per gyvenimą
Einu dėl ėjimo

Šarūnas Šlajus, 12c kl.

IŠSISKYRIMAS

Aš naktyje matau Tave,
Nakty sėdėdamas prie lango.
Pro tankias obelies šakas
Aš stengiuos įžiūrėti dangų.

Matau kaip skrenda kometa,
Lyg ristųs ašara per Tavo skruostą.
Mėnulio neryški šviesa,
Lyg Tavo rankos mano veidą glosto.

O štai viena ryški žvaigždė -
Ji nuo manęs per neregėtą tolį -
Man primena kaip Tu buvai arti
Ir kaip Tu nuo manęs nutolai.

Žvelgiu į dangų naktyje,
Prisimenu Tavo akis žvaigždėtas
Ir slegia neviltis mane,
Ir slegia amžinas išsiskyrimas.

Šarūnas Šlajus, 12c kl.

GYVENU

Gyvenu kaip upė upėj,
Vagodamas vagą laike ir erdvėj.
Tarp kitų gyvenu aš vienatvėj,
Tuo pačiu lieku upės tėkmėj.

Ieškau ramybės...
Ne išorėj, o viduj.
Tik tenai kažkas blaškos ir klykia
Kaip kokiam pragare. o gal būt danguj?

Skęstu upėj,
Kai užlieja mane įsisupus banga.
Gal nebūti?
Jei nebūsiu, tai kas bus tada?!

Ir aš būnu...
Griebiu šiaudą, griebiu kas tik tai po ranka
Ir kvėpuoju kvėpuoju,
Kol užlieja iš naujo įsisupus banga.

Gyvenu...

Šarūnas Šlajus, 12c kl.

BE VILTIES

Aš...
Su tavimi minty užmiegu,
Su tavimi minty keliuos -
Jos ramybėj nepalieku
Nei svajose, nei sapnuos.
Bet...
Pripažint turiu paklaikęs
Su bepročio grimasa,
Kad praėjo meilės laikas
Ir viltis jau prarasta...

I.Šeivis

GYVENIMAS

O vis dėlto gyvenimas beprasmiškas,
Nors ačiū jam už viltį ir liūdnas mintis.
Ir meilė tau - tai jausmas drastiškas
Kaip juokas pašaipus ir kaip mirtis...

Likimas sutvarkytas taip fantastiškai:
Ir taip tvarkingai, ir chaotiškai kartu...
Žavus tik žodžiu šiuo dramatiškai -
Aš myliu - mylimosios ištartu.

I.Seivis

BALA ŽINO

Basų kojų pėdos nugrimzta į kiminus. Švelnūs augalai ir šaltas vanduo. Netikėtas kontrastas priverčia virptelėti raumenis. Bala žino?! Kodėl bala? Ne ežeras, pieva, miškas... Akimirką dvejoju. Prieš akis - savitas bundančios aukštapelkės vaizdas. Rūko skarmalais žemaūgiai berželiai dangso suklypusius kamienus. Drebulės, alksniai stengiasi atkovoti lopinėlį sausesnės durpės. Apnuogintom šaknim, kaip ir aš, abejoja: žengti tolyn ar ne?

Visi, kurie paskubėjo, - stuobriais styro. Pelkė, polaidžio vandens pastiprinta, apsupo, ryšį su krantu nutraukė. Nebetupia ant jų paukščiai ir malkoms niekas neiškapoja.

O man reikia eiti pirmyn. Nesvarbu, kad liūnas grimzta, kad nevalia atsigrežti, stabtelėti. Penkiolikti metai privalau eiti, kad suprasčiau, ką žino bala...

Žingsnis, ir vis didesni kimimų plotai grimzta po vandeniu. Žingsnis, ir kartu su spanguolių lapais, saulašarėm ir švylių stiebais skęsta mano pasitikėjimas. Žingsnis, ir, nerimui užvaldžius sielą, twinksi smilkiniuose. Tačiau patirtis kužda: e i k. Klampok gilyn į atminties liūną - savo.., tėvų.., protėvių. Pajusk ir atpažink visas duobes, apeik gudriausiai paslėptus akivarus. Pramink tą vienintelį ryžto ir pasitikėjimo kelią ten, kur prie atviro vandens krašto akinantis lelijų baltumas, saldžiarūgštis pernykščių spanguolių skonis...

Tenai, kur pakilus saulei iš gelmės išnyra šarvuoti dinozaurų žūties liudininkai, čia ir dabar įkūniję milijonų metų praeitį. Jie mato, kaip kertami ir deginami miškai, miršta ežerai ir upės. Jie - mūsų kaltės gamtai gyvas priekaištas.

Kaip ant pažinimo slenksčio stoviu ant pajuodusio kelmo. Kokio neperžengiamo raisto reikia, kad nuo susvetimėjimo, neapykantos, pykčio apsaugotume besiskleidžiančius gėrio ir viltie žiedus? Į kokios totalinės vienatvės šarvus turime sugrūsti tikėjimą, pakantumą, meilę, kad kaip būties reliktai išliktų ateinantiems?

Bala žino..?

Antanas Viržis

ŠIENPJOVIAI

jau vyrai atsikėlė tuoj dalgius taisys
skubu ir aš iš savo šilto guolio
suspiegia skaudžiai perdžiūvus svirtis
kai kibirą statau ant šlapio suolo

jaučiu kaip šaltas šulinio vanduo
lyg peiliais raižo raumenį kiekvieną
kaip snaudulys nenori pasiduot
nors rytmečio rasa iškrito dobilienoj

kaip išsijudina kiekvienas sąnarys
ir mintys lyg lašai lengvi ir skaidrūs
kaip sausas metalinis skambesys
susigeria į sienas ir į veidus

ir jau žinau kad stojęs su visais
ne kartą troškulį malšinsiu iš puodynės
ir nušlakstysiu prakaito sūriais lašais
kiekvieną pėdą žolėje įmynęs

Antanas Viržis

***

užaugs jausmai medžiais dideliais
švelniom šilagėlėm akyse sužydės
ir nuaidės linksmais pavasario lašais
skambiom vilnim vilios kuždės

stipria srove iš žodžių išsiverš
tarytum upė nusimes ledus
spalvų lyg Vaiva negailėdami pažers
ir saldūs bus ir aitrūs kaip medus

užaugs jausmai medžiais dideliais
švelniom šilagelėm akyse sužydės
ir sušlamės suoš žaliais beržais
skambiom vilnim vilios kuždės

Antanas Viržis

LIETAUS PIRMADIENIS

ištirpęs nuėstas laiptuose šešėlis
žolėj graudus juokingas triušis
per miglą plaukia skrybėlė ją vėjas
nusineša į upę

"kokia keista mirtis" - sakai. Įsiklausau
lietus lėtai vokus užspaudžia
aitrus gėlynų siausmas properšoj dangaus
bet nebeskauda

G.Š.

SVETIMAME SAPNE

paklydau svetimam sapne
galva į akmenį -
nieko neprisiminti

regėti kaip naktį apsems
varinis abuojas rugsėjis

kaip vėjas

mėnulio šviesos kandeliabruose
skęsta ir suveržia sapnui
smilkinius

abracadabra (prasilenkiam žvaigždėje)
veidais į akmenį
švinta

G.Š.

MĖNULIO BROLIUI

vėlyvas krūpčioja lietus
dangus vasnoja
skersgatvių pirštinėj klumpu
mėnulio broli

atsimuša širdis sapne
į rafimuotą šviesą
žmonių ir paukščių minioje
aš nerandu sau vietos

nurieda girtas traukinys
virš bėgių išvartytų
kampe atsiklaupia naktis
kodėl ji šitaip

jei viską pati sau meluoju
mėnulio broli
dangus po kojom
be tavęs siūbuoja

G.Š.

POST SCRIPTUM

- - nes žodis tai mirtis
ir aš jau nieko negaliu tau
pasakyt daugiau už mirtį

: žiūrėk mėnulio peilis krinta
ir jo šviesa atsimuša lape
apakus nuo šviesos- -

G.Š.

NAUJIEJI METAI

Saulė
padangę raikė,
prašė
taupyti laiką.
Šėlo
įkaitęs kraujas,
žėrėm
sekundes saujom...

Grąžą
išleidom. Taškas.
Laša
žvakučių vaškas.
Dyla
šių metų laikas,
kyla
sekundžių kainos.

Tostai
už metų svorį,
tolstant
pagirti norim.
Knygą
dienų užverčiam
tyliai -
pajutę vertę.

B. B.

IŠEINANTYS SUGRĮŽTA
(Treji metai akistatos)

I dalis

Dabartinė Lietuvos švietimo sistema yra kitų valstybių švietimo sistemų įtakoje degradavusi tarybinė švietimo sistema. Pagrindinis tarybinės švietimo sistemos tikslas yra ruošti tarybinės visuomenės narius (o ne asmenybes). Tokioje mokykloje primetama tarybinė pasaulėžiūra. Toliau žmogus specializuojamas, t.y. nustatoma jo vieta visuomenėje. Specializacija vykdoma planingai. Iš anksto nustatomas atskirų sričių specialistų skaičius. Sistemos produktui (abiturientui, absolventui) visuomenėje valstybė parūpina darbo vietą. Užtikrinamas jo tolesnis buvimas visuomenėje mokyklos nustatytoje vietoje.

Tarybinė švietimo sistema buvo valstybinio mechanizmo sudėtinė dalis, atliekanti paruošimo ir paskirstymo darbus. Kitaip tariant "paršelių fermos" funkcijas.

Dabartinė Lietuvos švietimo sistema skiriasi nuo tarybinės švietimo sistemos tik formuojamos pasaulėžiūros šablonu (tarybinė pakeičiama tautine - krikščioniška). Tačiau dabartinėje Lietuvos situacijoje švietimo sistema yra aklavietėje, nes ji neturi tęstinumo. Nėra valstybinio mechanizmo, kurio įvadines funkcijas ji turėtų atlikti. Nėra sudaromos sąlygos sistemos produkto buvimui mokyklos nustatytoje visuomenės vietoje. Viskas priklauso nuo paties produkto kokybės - jeigu jis gerai pagamintas, tai sugeba išlikti tame jam nustatytame visuomenės kanale.

Lietuvos mokyklos ir gimnazijos atlieka visa, kas joms yra privaloma (Lietuvos Švietimo ministerijos nustatyta), visos jos Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministerijos atžvilgiu turi tokias pačias teises. Jos visos tuo pripažįsta, kad iš esmės viena nuo kitos nesiskiria, o yra tik Lietuvos švietimo sistemos dalys. Nors pa-

sitaiko ir tokių švietimo įstaigų, kurios bando save pateikti kaip kitokias. Šio dviveidiškumo pasekmė - pakitęs požiūris į bet kokias taisykles ar įstatymus. Visa tai suvokiama tik kaip formalumas, kuris neturi beveik jokios realios reikšmės. Kitose mokyklose taikomas griežtas stabilių ribų nustatymo būdas "negalima" čia keičiamas į miglotą "negalima, nes...", "negalima, bet...". Bet kokios tvarką nustatančios taisyklės išimtys užgožia pačią taisyklę. Viskas suvedama į vieno (direktoriaus, vedėjo, rektoriaus ir t.t.) nuomonę. Direktorius suvokiamas ne kaip funkcinė vieta, o kaip asmuo. Jo asmeniškumas užgožia visą sistemą ir jokios taisyklės, jokie rėmai netenka prasmės. Jie mainosi pagal vieno asmens įnorius. Mokytojas ir mokinys taip pat suvokiami ne kaip funkcinės vietos, o kaip asmenys. Bet kokią tvarką apibrėžianti taisyklė taikoma tik asmeniškai, t.y. "pagal akis".

Taip visos "naujo tipo" mokyklos tampa sistemomis, kuriose nelikę pagrindinių sistemos savybių:

1) stabilūs rėmai ir kompetencijos ribos pakeičiami paslankiu, nenustatytu paskirstymu, kuris nuolat keičiamas;

2) nelieka jokio funkcinių vietų suvokimo. Visa tai užgožia darbuotojų ir mokinių asmeniškumas.

Tokios sistemos pačios save griauna. Tai jau ne sistemos. Mokyklos tampa panašios į "privačių ūkininkų paršelių fermas", kuriose viskas priklauso nuo savininkų nuotaikos.

Visoje Lietuvos švietimo sistemoje neįmanomas asmenybės atsiradimas. O retkarčiais pasirodantys asmenybės blykstelėjimai tik rodo sistemos trūkumus.

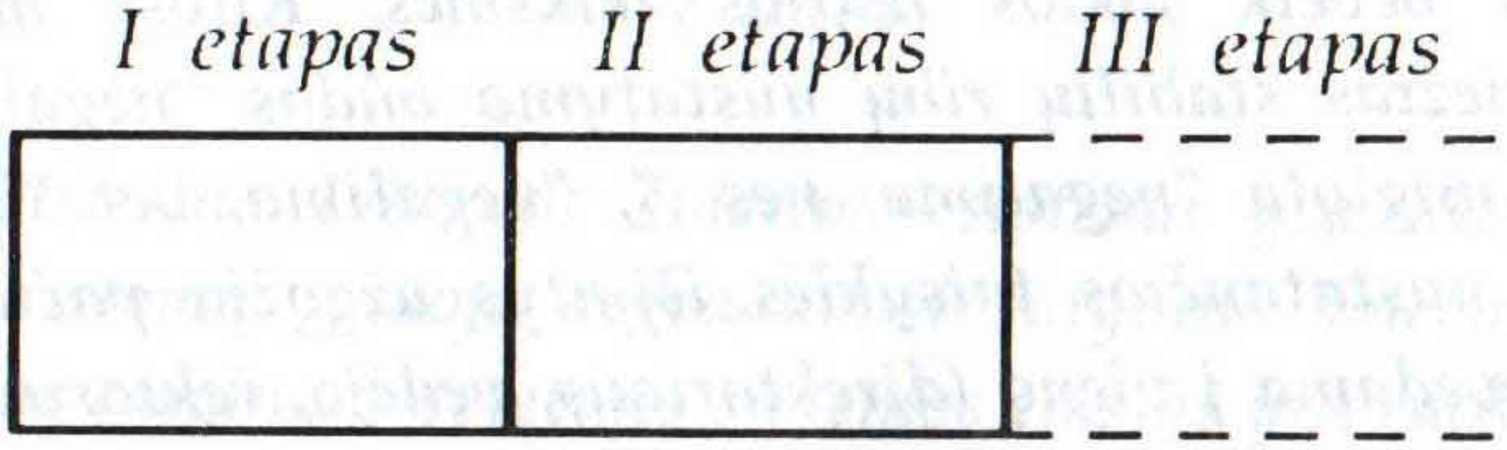
II dalis

Ernesto Skeberio, Gundo Vikelio ir Mindaugo Žilinsko pranešimas, skaitytas seminare-diskusijoje "Lietuva - švietimo institucija (priešprojektinių darbų schema projektams, programų

realizacijų sfera)".

Universumo mokyklos projektas.

Mokykla sudaryta iš trijų etapų:

I etapas. Žmogui teikiama informacija, žinios, įvairūs metodai, suvokimai. Procesas vykdomas muziejaus principu, t.y. jam pateikiama kuo daugiau ir kuo įvairesnės informacijos, demonstruojamos (rodomos) skirtingos pasaulėžiūros, įvairūs metodai. Šiame etape žmogui savaime uždedamas rėmas, primetama pasaulėžiūra (kaip ir tarybinės švietimo sistemos tipo mokyklose).

II etapas. Žmogui sudaromos sąlygos nusimesti I-ame etape uždėtus rėmus. Gautos informacijos ir jos perėmimo refleksijos pagalba jis pereina į kūrybos ir mąstymo sritį, t.y. mokoma informacijos analizavimo ir panaudojimo kūrybiniams ir mąstymo darbams. Sudaromos sąlygos pačiam kurti kažką naują. Žmogus išmoksta pats kurti metodus, sistemas, struktūras, formuoti savo pasaulėžiūrą, pasaulėvoką. I-ame etape gautoji informacija išlieka tik kaip paties žmogaus sutvarkytas ir įvaldytas tekstas.

III etapas. Šiame etape žmogus, atsikratęs uždėtų rėmų, įvaldęs gautą informaciją, pats mokosi. Kaip priemones jis naudoja gautą informaciją. Jis panaudoja jau esančias arba susikuria mokymosi sistemas savo tikslui pasiekti. Taip žmogus tampa nepriklausomas jokiai sistemai. Atvirkščiai, sistema tampa priklausoma nuo jo, jis ja naudojasi. Taip žmogus pats susikuria sąlygas savo asmenybės vystymuisi.

Žodynas

Asmenybė - atskiras individas - subjektas, suvokiantis save kaip vieną. Nepriklausntis nuo aplinkos. Savais tikslais panaudojantis aplinką kaip priemonę.

Asmuo - atskiras individas, save jaučiantis kaip vieną. Suvokiantis save visumos dalimi, aplinkos objektu.

Funkcinė vieta - griežtomis ribomis apibrėžta veiklos sritis.

Kompetencija - (lot. competentia) priklausomybė pagal teisę.

Muziejus - informacijos pateikimo, demonstravimo vieta.

Reflekcija - (lot. reflexio) atsigręžimas, perstatymas; samprotavimai, pagrįsti ko nors analize; pažinimas, kurio objektas yra pats subjektas.

Sistema - (gr. systema) sandara, junginys; reiškinių sąsaja, išskirianti juos iš aplinkos kaip savarankišką vientisą darinį; bendros funkcijos susieta organų visuma.

Specializacija - objekto nukreipimas į kurią nors atskirą veiklos sritį.

1994

KTU Gimnazijos klubo nariai:
Ernestas Skeberis, 12a kl.
Gundas Vilkelis, 12c kl.
Mindaugas Žilinskas, 12c kl.

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO GIMNAZIJOS ALMANACHAS

Sudarė **Rasma Leonavičienė**
Viršelis **Mindaugo Jakubausko**
Iliustravo **Jonas Zagorskas**

Maketas Vygando Čirėcos
KTU Leidybos centras
Studentų g.48a-209, Kaunas